БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 250 (3988).

26 ДЕКАБРЬ ПАЙШАНБА 1968 ЙИЛ

Баҳоси 3 тийин.

ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

25 декабрда Москвада ВЛКСМ Марказий Комитетининг пленуми очилди. Пленум ишида область ва ўлка комитетларининг, иттифоқдош республикалар ЛКСМ Марказий Комитетларининг секретарлари, ҳарбий округлар ва флотлар сиёсий бошқармалари бошлиқларининг комсомол ишлари бўйича ёрдамчилари, шаҳар ва район комсомол комитетлари секретарларидан бир группаси, саноат ва қишлоқ хўжалик илғорлари, ёш олимлар ва ижодий ёшларнинг намояндалари, комсомол газеталари ва журналларининг редакторлари қатнашмоқдалар.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг, бир қанча министрликлар, марказий идоралар ва ташкилотларнинг масъул ходимлари ҳам иштирок этмоқдалар.

Пленум кун тартибига қуйидаги уч масала қўйилган: ВЛКСМнинг 50 йиллиги ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги вазифалар тўғрисида; КПСС Марказий Комитети қарорини бажариш юзасидан комсомол ташкилотларининг олиб бораётган ишлари тўғрисида; КПСС Марказий Комитетининг 1968 йил октябрь Пленуми қарорлари муносабати билан қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришда қатнашишда комсомол ташкилотларининг вазифалари тўғрисида; ташкилий масалалар.

Биринчи масала юзасидан ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Е. М. Тяжельников доклад қилди.

(ТАСС мухбири).

Ўзбекистон ССР Олий Совети мажлиси тўғрисида
ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Еттинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг тўртинчи сессияси 25 декабрда ўз ишини давом эттирди.

Олий Советнинг учинчи мажлиси эрталаб соат 10 да бошланди. Мажлисга Олий Совет раиси депутат **С. Ҳ. Сирожиддинов** раислик қилди.

Олий Совет кун тартибидаги учинчи масала — меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари ҳақидаги Ўзбекистон ССР қонунлари лойиҳалари тўғрисидаги масалани қараб чиқишга киришди. Бу ҳақда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат **Ё. С. Насриддинова** доклад қилди. Докладни муҳокама қилишда депутат **Д. Ешимбетов** (455-Шуманай сайлов округи), Андижон область Избоскан районидаги Маданият қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси **С. Орзибеков,** Тошкент область ижроия комитетининг раиси **Э. Т. Шайхов,** депутат **А. Юсупов,** (426-Хонқа сайлов округи), депутат **А. Ф. Гаврилов** (379-Москва сайлов округи), **А. Олчинбоева** (296-Даштакибола сайлов округи). Сирдарё область Ильич посёлка Совети ижроия комитетининг раиси **И. А. Орлов** қатнашдилар.

Музокаралар тамом бўлгандан кейин Олий Совет меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисида Ўзбекистон ССР қонунларини ва шу қонунларни жорий этиш тартиби тўғрисидаги қарорни бир овоздан қабул қилди.

Шундан кейин Олий Совет икки доимий комиссиянинг ишлари тўғрисидаги ҳисоботни тинглади. Олий Советнинг саноат бўйича доимий комиссияси раиси депутат **И. Г. Анисимкин** ва Олий Советнинг халқ маорифи бўйича доимий комиссияси раиси депутат **В. А. Абдуллаев** доклад қилдилар.

Доклад юзасидан музокараларда депутат **И. Жалилов** (234-Чияли сайлов округи), депутат **Б. Қурбонова** (318-Термиз шаҳар сайлов округи), депутат **А. Хўжаев** (93-Бўстонлиқ сайлов округи), депутат **Л. А. Реут** (6-Горький сайлов округи) сўзга чиқдилар.

Муҳокама қилинган масала юзасидан Олий Совет тегишли қарор қабул қилди.

Олий Совет кун тартибидаги бешинчи масалани — Ўзбекистон ССР Олий Советининг ёшлар масаласи бўйича доимий комиссиясини тузиш тўғрисидаги ва бошқа баъзи доимий комиссияларнинг составига ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги масалани қараб чиқишга киришди. Бу масала юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари депутат **А. С. Абдалин** доклад қилди.

Сессия Ўзбекистон ССР Олий Советининг ёшлар масаласи бўйича доимий комиссиясини ўн тўққиз депутатдан иборат составда тузиш тўғрисидаги қарорни бир овоздан қабул қилди. Комиссия раиси қилиб депутат **Х. Р. Мусахонова,** раис ўринбосари қилиб депутат **В. А. Архангельский,** комиссия секретари қилиб депутат **Б. А. Красников** сайланди.

Ёшлар масаласи бўйича доимий комиссия тузилганлиги ва унинг составига илгари бошқа доимий комиссияларга аъзо бўлган депутатлар сайланганлиги муносабати билан Олий Совет шу комиссияларнинг составига бир қанча ўзгартишлар киритди.

Депутат **Х. Р. Мусахонова** қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссияси раиси вазифасидан озод қилинди. Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссия раиси қилиб депутат **М. Қориев,** шу комиссиянинг секретари қилиб депутат **Н. Ҳикматуллаев** сайландилар.

Депутат **Г. Ҳайдарова** ва **Х. Г. Тен** ташқи ишлар комиссияси аъзолиги вазифасидан озод қилиндилар. Депутат **А. Қошқинбоев** ва депутат **А. Муродов** шу комиссиянинг аъзолари қилиб сайландилар.

Депутат **Г. И. Скоробогатов** қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати доимий комиссияси аъзолиги вазифасидан озод қилинди. Депутат **З. Собиров** шу комиссия аъзоси қилиб сайланди.

Депутат **З. Сирожиддинов** қишлоқ хўжалиги бўйича доимий комиссия аъзолиги вазифасидан озод қилинди. Депутат **Д. Ҳусанова** шу комиссиянинг аъзоси қилиб сайланди.

Депутат **С. П. Бородин** табиатни ва ер ости бойликларини муҳофаза қилиш доимий комиссияси аъзолиги вазифасидан озод қилинди. Депутат **Ф. Хўжаева** шу комиссияга аъзо қилиб сайланди.

Депутат **В. А. Архангельский,** депутат **С. Аҳророва** ва депутат **Б. А. Красников** халқ маорифи бўйича доимий комиссия аъзолиги вазифасидан озод қилиндилар. Депутат **М. Абдураззоқов,** депутат **Ш. Қаҳҳоров** ва депутат **У. Эрназаров** шу комиссиянинг аъзолари қилиб сайландилар.

Депутат **А. Ф. Гаврилов** фан ва маданият бўйича доимий комиссия аъзолиги вазифасидан озод қилинди. Шу комиссия аъзолигига депутат **Ф. Қосимова** сайланди.

Депутат **О. Соқиев** савдо ва умумий овқатланиш доимий комиссияси аъзолиги вазифасидан озод қилинди. Депутат **Х. Омонов** шу комиссия составига сайланди.

Депутат **М. Иброҳимов** пахта тозалаш саноати министри лавозимига тайинланганлиги муносабати билан план-бюджет комиссияси раиси вазифасидан озод қилинди. Депутат **Ҳ. М. Ғафуров** шу комиссиянинг раиси, депутат **П. И. Садименко** план-бюджет комиссиясининг секретари қилиб, депутат **Ҳ. Ҳалимов** шу комиссиянинг аъзоси қилиб сайландилар.

Депутат **А. А. Хўжаев** СССР Олий Совети Миллатлар Советининг ёшлар масаласи бўйича доимий комиссияси секретари қилиб сайланганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Советининг транспорт, йўл хўжалиги ва алоқа бўйича доимий комиссияси раиси вазифасидан озод қилинди. Депутат **Д. И. Мангельдин** шу доимий комиссия раиси қилиб сайланди.

Кетиб қолган депутат ўрнига мандат комиссияси аъзолигига депутат **А. Рўзматова** сайланди.

Шундан сўнг Олий Совет сессия кун тартибидаги олтинчи масала — Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисидаги масалани қараб чиқди. Бу масала юзасидан республика Олий Совети Президиумининг Секретари депутат **Р. Сахибоев** доклад қилди.

Олий Совет фармонларни бир овоздан тасдиқлади, тегишли қонунлар ва қарорлар қабул қилди.

Сессияда беш йиллик учинчи йили планларини муддатидан илгари бажарганликлари тўғрисида республика меҳнаткашларининг бир қанча коллективларидан Олий Совет номига олинган рапортлар ўқиб эшиттирилди.

Еттинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг тўртинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ҚИШЛОҚ ВА ПОСЁЛКА СОВЕТЛАРИ ҲАҚИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚОНУНЛАРИНИНГ ЛОЙИҲАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат Ё. С. НАСРИДДИНОВА доклади

Депутат ўртоқлар!

Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети, коммунизм қурилишининг етилган вазифаларини назарда тутиб, совет жамиятининг сиёсий ташкилотини такомиллаштириш, социалистик демократияни ривожлантириш, давлат ва жамоат ишларини бошқаришга кенг меҳнаткашлар оммасини жалб қилишдан иборат ленинча йўлни оғишмай амалга оширмоқдалар.

КПСС Программасида, партия XXIII съезди ва Марказий Комитет Пленумларининг қарорларида, партия ва давлатимиз кейинги йилларда қабул қилган энг муҳим ҳужжатларда социалистик демократияни янада ривожлантириш, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ташкилотчилик ва тарбиявий фаолиятини кучайтириш, уларнинг хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини ҳал этишда ўз ваколатлари ва ҳуқуқларидан тўла фойдаланишларини таъминлашнинг конкрет йўллари белгилаб берилди.

КПСС Марказий Комитетининг 1967 йил март ойида «Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари ишини яхшилаш тўғрисида» қабул қилган қарори халқнинг ҳамма нарсани ўз ичига оладиган энг кенг ташкилоти — Советларнинг ролини ошириш ҳақида партия тинмай ғамхўрлик кўрсатаётганлигидан яққол далолат беради.

Маълумки қишлоқ ва посёлка Советлари маҳаллий Советлар системасида энг кўп сонли ва энг оммавий звено ҳисобланади.

Масалан, Ўзбекистонда 995 та қишлоқ ва посёлка Советлари бўлиб, улар республикадаги маҳаллий Советлар умумий сонининг 86.5 процентини ташкил қилади. Қишлоқ ва посёлка Советлари депутатларининг сони барча маҳаллий Советлар депутатлари умумий сонининг 66 процентидан ошади.

Қишлоқ ва посёлка Советлари хизмат кўрсатадиган территорияларда республика аҳолисининг қарийб 70 проценти яшайди. Бу территорияда 1039 колхоз, 325 совхоз, кўпгина саноат корхоналари, қурилишлар, социал-маиший ва маданий муассасалар бор.

КПСС Марказий Комитети қишлоқ ва посёлка Советларининг иши ҳақида махсус қарор қабул қилишига шу нарса сабаб бўлдики, улардан кўпларининг иш савияси ҳаётнинг ошиб бораётган талабларидан орқада қола бошлади, улар ўзларига берилган ҳуқуқлардан тўла-тўкис фойдаланмадилар, колхозларнинг, совхозларнинг, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг, муассасаларнинг ва ташкилотларнинг ишларига етарли даражада таъсир кўрсатмадилар.

КПСС Марказий Комитети иқтисодий, социал-маданий қурилишда, маҳаллий аҳамиятга эга бўлган масалаларни ҳал этишда қишлоқ ва посёлка Советларининг активлигини кескин ошириш вазифасини қўйди.

КПСС Марказий Комитети қарор қабул қилганидан кейин ўтган вақт ичида Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Марказий Комитети ва кўпгина маҳаллий партия ташкилотлари, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети, область, шаҳар ва район ижроия комитетлари қишлоқ ва посёлка Советлари ишини яхшилашга қаратилган конкрет тадбирларни амалга оширдилар.

КПСС Марказий Комитетининг талабларига мувофиқ қишлоқ ва посёлка Советларининг фаолиятини кучайтириш масалалари республика Олий Советининг ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг сессияларида муҳокама қилинди.

Қишлоқ ва посёлка Советларини ташкилотчилик иш тажрибаси ва зарур билимлари бор бўлган малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш уларнинг ишини кучайтиришда катта роль ўйнади. Ҳозирги вақтда қишлоқ ва посёлка Советлари раисларининг, раис ўринбосарларининг ва секретарларининг аксарияти олий ва ўрта маълумотлидир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорига биноан қишлоқ ва посёлка Советлари ижроия комитетларидаги раҳбар ходимларнинг иш ҳақи анча оширилди, уларнинг кўпларида ижроия комитет раисининг бошқа ишлардан озод қилинган ўринбосари лавозими жорий қилинди, шунингдек, қўшимча равишда кўпгина техника ходимлар штати ажратилди. 1968 йилда 1966 йилдагига нисбатан қишлоқ ва посёлка Советлари ижроия комитетлари аппаратини сақлаш учун сарфланган маблағ 1 миллион 325 минг сўм кўпайди. Амалга оширилган бу тадбирлар қишлоқ ва посёлкалардаги давлат ҳокимияти органлари кадрларининг муваффақиятли ишлаши учун нормал шароит яратишга ёрдам берди.

КПСС Марказий Комитети кўрсатмаларининг бажарилиши натижасида кўпгина қишлоқ ва посёлка Советларининг иш савияси ошди, улар эндиликда ўз зиммаларига юклатилган давлат ҳокимияти функцияларини қатъият билан амалга оширмоқдалар.

Андижон областидаги Маданият қишлоқ Совети; Фарғона областидаги Бешариқ ва Тўхтабоев қишлоқ Советлари; Хоразм областидаги партия XXIII съезди қишлоқ Совети; Сурхондарё областидаги Янгиариқ қишлоқ Совети; Бухоро областидаги Ширғарон қишлоқ Совети; Қорақалпоғистон АССРдаги Шаббоз қишлоқ Совети; Наманган областидаги Куйбишев қишлоқ Совети; Сирдарё областидаги Октябрь қишлоқ Совети; Тошкент областидаги Искандар посёлка Совети ва бошқа кўпгина маҳаллий Советлар халқ хўжалиги вазифаларини ҳал этишда зўр активлик кўрсатмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг қишлоқ ва посёлка Советлари ишини яхшилаш масаласига оид кўрсатмаларини Қоракўл район партия комитети қандай бажараётганлиги ҳақида Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети яқинда қабул қилган қарорида айтилганидек районда ҳокимиятнинг ана шу қуйи органлари фаолияти мазмунлироқ бўлиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасида муваффақиятларга эришишга ёрдам бермоқда.

Шу билан бирга, қишлоқ ва посёлка Советларининг фаолияти ҳамма жойда ҳам КПСС Марказий Комитети кўрсатмаларига мувофиқ қайта қурилиши таъминланган, деб бўлмайди. Бу соҳада ҳали кўпгина иш қилишимиз керак.

Қишлоқ ва посёлка Советлари маҳаллий экономика ва маданиятни ривожлантиришга, аҳолининг ҳаётий талабларини қондиришга оид жуда хилма-хил масалаларни кун сайин ҳал этишлари лозим бўлади. Бу нарсаларни ҳал этишда улар кўпгина қийинчиликларга дуч келмоқдалар. Бунга сабаб шуки, кейинги вақтларгача қишлоқ ва посёлка Советлари бундан кўп йил муқаддам қабул қилинган ҳуқуқ актлари асосида ишлаб келдилар. Бу ҳуқуқ актлари эскириб қолди, ўзгарган вазиятни, коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида пайдо бўлган янги вазифаларни акс эттирмайди.

Маълумки, СССР Олий Совети Президиуми 1968 йил 8 апрелда «Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советларининг асосий ҳуқуқлари ва бурчлари тўғрисида» Фармон қабул қилди шунингдек улар ҳақида тавсия характерига эга бўлган намунавий Низомни маъқуллади.

СССР Олий Совети Президиуми Фармонининг аҳамияти аввало шундан иборатки, у қишлоқ ва посёлка Советлари ҳуқуқий қоидаларининг асосини баён қилиб, уларнинг ҳуқуқларини, ваколатларини кенгайтириш билан, барча иттифоқдош республикаларда улардан ҳар бирининг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда, қишлоқ ва посёлка Советлари фаолиятини кучайтириш билан боғлиқ муҳим ва принципиал масалаларни бир хил тарзда ҳал этиш имконини беради.

Бу эса Коммунистик партия миллий сиёсатининг моҳиятидан, халқ ҳокимиятининг ваколатли ва ҳал қилувчи органлари бўлган Советлар ролига Ленин берган баҳодан келиб чиқади.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига, намунавий Низомга, хўжалик ва маданий қурилишнинг ортиб бораётган вазифаларига, маҳаллий хусусиятларга, ҳокимиятнинг қуйи органлари тўплаган тажрибага мувофиқ гарзда республикамизда меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисида Қонунлар лойиҳалари ишлаб чиқилди ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми уларни сизларнинг муҳокамангизга тақдим этади.

Қонунларнинг лойиҳалари Олий Совет Президиуми тасдиқлаган комиссия томонидан тайёрланди. Комиссия составига олимлар, республика, область, шаҳар, район ва қишлоқ Советлари органларининг ходимлари кирган эдилар. Советларнинг иш практикаси, уларнинг фаолиятини белгилаб берувчи норматив актлар, шунингдек ижроия комитетларининг, министрликлар ва идораларнинг, кенг жамоатчиликнинг кўпдан-кўп мулоҳазалари ва таклифлари комиссия томонидан ўрганилди ва ҳисобга олинди.

Қонун лойиҳаларининг асосий бўлимларини баён қилишга ўтишдан олдин Ўзбекистон ССР Конституциясига биноан қишлоқ Советларини бундан буён рус тилида кишлачние Совети деб аташ мақсадга мувофиқ деб топилганини айтиб ўтиш зарур.

Қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисидаги янги қонун актлари оқибат-натижада хўжалик ва социал-маданий қурилиш вазифаларини ҳал этишда уларнинг ролини оширишга қаратилгандир.

Советларимиз системасидаги энг оммавий органлар янги ҳуқуқ қоидаларига эга бўладиларки, бу қоидалар улар фаолиятининг йўналишини, характерини, форма ва методларини аниқ белгилаб беради.

Янги қонун лойиҳаларининг моҳияти нимадан иборат?

ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАСАЛАЛАРИ ҚИШЛОҚ ВА ПОСЁЛКА СОВЕТЛАРИНИНГ ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА БЎЛСИН

Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари ўзларига қарашли территорияда давлат ҳокимияти органлари бўлиб маҳаллий аҳамиятга эга бўлган ҳамма масалаларни давлат манфаатларини, меҳнаткашлар манфаатларини кўзда тутган ҳолда қонунда ўзларига берилган ҳуқуқлар доирасида ҳал этадилар.

Советлар ўз ҳуқуқлари доирасида қабул қилган қарорлар ва фармойишларни шу Советлар территориясида жойлашган барча колхозлар, совхозлар, корхоналар, муассасалар ва бошқа ташкилотлар шунингдек мансабдор шахслар ва гражданлар албатта бажаришлари шарт.

Халқ хўжалигига раҳбарлик қилишда ҳокимият қуйи органлари ролининг ошганлиги ҳақида гапирар эканмиз, қонунларнинг лойиҳаларида қишлоқ ва посёлка Советларининг ўзларига қарашли бўлмаган хўжаликлар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар билан ўзаро муносабатларининг характери тўғрисида муҳим принципиал кўрсатма берилганини айтиб ўтиш керак. Бундан буён давлат ҳокимиятининг қуйи органларига уларнинг территориясида жойлашган колхоз, шунингдек, юқори органларга бўйсунувчи ҳамда маҳаллий эҳтиёжларни қондириш билан бевосита боғлиқ бўлган барча корхона, хўжаликлар, муассасалар ва ташкилотларнинг ишини контроль қилиш ҳуқуқи берилади. Бу эса иш манфаатларидан келиб чиққан катта ҳуқуқдир.

Бунда шу нарсани таъкидлаб ўтиш муҳимки, қишлоқ ва посёлка Советлари колхозларга, совхозларга ва саноат корхоналарига нисбатан ўз функцияларини уларнинг ишлаб чиқариш хўжалик фаолиятига тўғридан-тўғри аралашув йўли билан эмас, балки улар қонунларга қандай риоя қилаётганликлари, юқори давлат органларининг қарорларини, планларини ва давлат олдида олган мажбуриятларини қандай бажараётганликлари устидан контролни ташкил этиш йўли билан, аҳоли орасида ташкилотчилик ишини кучайтириш, ишлаб чиқариш ҳаётида депутатлар ролини ошириш йўли билан амалга оширишлари керак.

Планлаштириш соҳасида ҳам қишлоқ ва посёлка Советларининг ҳуқуқлари анча кенгайтирилади. Бу соҳада ҳам илгари амал қилиб келинган нормалар билан бир қаторда ҳаёт келтириб чиқарган кўпгина янгиликлар бор. Бундан буён қишлоқ ва посёлка Советлари ўзларига қарашли хўжалик ва социал-маданий қурилиш планларини тасдиқлабгина қолмай, балки колхозлар, совхозлар, маҳаллий саноат корхоналари перспектив ва йиллик топшириқларини муҳокама қилишда иштирок этадилар, хўжаликлар, корхоналар, муассасалар ва юқори органларга бўйсунувчи бошқа ташкилотларнинг ишлаб чиқариш, молия планлари лойиҳаси, уй-жой маданий-маиший, қурилиш, аҳолига савдо хизмати кўрсатиш, қишлоқ ва посёлкаларни ободонлаштириш, йўл хўжалиги, хом ашё ва меҳнат ресурсларидан фойдаланиш юзасидан таклифлар киритадилар.

Бюджет-молия ишлари соҳасида ҳам қишлоқ ва посёлка Советларининг ваколатлари ошади. Улар бюджетни ва унинг ижроси ҳақидаги ҳисоботни тасдиқлабгина қолмай, шу билан бирга бюджет маблағларини бир бўлимдан иккинчи бўлимга бир моддадан иккинчи моддага ўтказишга ҳам ҳақлидирлар. Бундан мақсад маҳаллий хўжаликни ривожлантиришда бюджет маблағларидан рационал фойдаланишдир.

Қонунларнинг лойиҳаларида қишлоқ ва посёлка Советларининг ўзлари маҳаллий солиқлар ва йиғимлар бўйича бевосита имтиёзлар бера оладиган бўлсинлар, деган таклиф ўз аксини топди. Маълумки, илгари бу функцияни район ёки шаҳар ижроия комитетлари бажариб келар эдилар. Қишлоқ ва посёлка Советлари бюджетнинг ижроси вақтида олинган қўшимча маблағларни ўзларига қарашли хўжаликларга ва социал-маданий тадбирларга ажрата оладилар, деган амалдаги тартиб янада мустаҳкамланди.

Қишлоқ хўжалиги соҳасида қишлоқ ва посёлка Советлари, колхозлар, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг иши устидан контроль қилиш ҳуқуқини амалга ошира бориб, уларга ишлаб чиқаришни юксалтиришда, ишлаб чиқариш ва молия планларини ҳамда давлат олдида олган мажбуриятларини бажаришда, моддий ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланишда, ёрдамчи корхоналар ташкил этиш ва уларни ривожлантиришда меҳнат унумдорлигини оширишда, меҳнат интизомини мустаҳкамлашда, колхозчилар, совхоз ва бошқа корхона ишчилари ва хизматчиларининг моддий ва маданий турмуш даражасини оширишда ёрдам кўрсатишлари керак.

Қишлоқ ва посёлка Советлари колхоз правлениеларининг, совхозлар ва саноат корхоналари директорларининг, бригадирларининг, ферма ва бўлим мудирларининг докладларини тинглаш, уларга хўжаликни юритишни яхшилаш масалалари юзасидан тавсиялар бериш ,зарурат туғилган тақдирда эса, юқори органларга таклифлар киритиш ҳамда ишлаб чиқаришни янада ўстиришга, раҳбарлик методларини такомиллаштиришга оид масалалар қўйиш ҳуқуқига эга.

Асосий бойлигимиз бўлган ердан фойдаланиш устидан, ердан фойдаланиш ҳақидаги қонунга риоя қилиниши устидан контроль ўрнатиш бундан буён ҳам қишлоқ ва посёлка Советларининг алоҳида диққат марказида бўлиши зарур. Қишлоқ хўжалик техникасининг сақланиши, суғориш ва зах қочириш каналларининг ҳамда бошқа иншоотларнинг яхши сақланиши устидан қатъий кузатиб туриш — қишлоқ ва посёлка советларининг бурчидир. Бунда шу нарсани назарда тутиш кераки, сув хўжалиги, уни бутун чоралар билан яхшилаш ва кенгайтириш, сув хўжалиги қурилиши юзасидан давлат планларининг бажарилиши — пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада юксалтиришнинг энг муҳим шартларидан биридир.

Халқ хўжалигини ривожлантириш вазифаларини ҳал этиш соҳасида қишлоқ ва посёлка Советларига кенг ваколатлар берилиши муносабати билан шу нарсани алоҳида кўрсатиб ўтмоқ зарурки, бунда гап фақат уларнинг ҳуқуқлари ҳақида эмас, балки улар ишлаб чиқаришдаги аҳвол учун юксак даражада масъул эканликлари ҳақида ҳам боради. Юксак масъулият эса ишни чуқур билишни, малакали раҳбарликни, масалаларни ҳал этишга ижодий ёндошишни тақозо этади.

АҲОЛИГА МАДАНИЙ-МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШДА ҚИШЛОҚ ВА ПОСЁЛКА СОВЕТЛАРИ РОЛИНИ ОШИРАЙЛИК

Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советларининг энг муҳим вазифаларидан бири аҳолига ҳар томонлама маданий ва маиший хизмат кўрсатиш ҳақида ғамхўрлик қилишдан иборат эди, ҳозир ҳам шундай бўлиб қолади. Бу соҳада иккинчи даражали масалалар йўқ ва бўлиши мумкин эмас. Ҳар қандай иш зўр эътиборни талаб қилади.

Қишлоқ ва посёлка Советларига уй-жой, социал-маданий муассасалар ва коммунал корхоналар қурилиши устидан контроль қилиш ҳуқуқи берилади. Улар қурилишнинг бориши ҳақида колхоз, совхоз, корхона ва қурилиш ташкилотлари раҳбарларининг докладларини тинглаб туришлари керак.

Шу муносабат билан қишлоқ ва посёлка Советларига колхозлар, совхозлар, корхоналар ва бошқа ташкилотлар билан келишиб, уларнинг уй-жой, коммунал хўжалик объектлари қуриш ва уларни ремонт қилиш учун ажратган маблағларидан биргаликда фойдаланиш масалаларини ҳал этиш, зарур ҳолларда эса бу маблағларни марказлаштириш ҳуқуқининг берилиши катта аҳамиятга эга эканлигини айтиб ўтиш керак. Ана шу мақсадлар учун ажратилган маблағлардан биргаликда фойдаланиш тажриба кўрсатганидек, катта фойда келтиради.

Қишлоқ ва посёлка Советлари аҳоли яшайдиган пунктларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришга раҳбарлик қилишлари, сув ҳавзаларини ҳамда аҳоли дам оладиган жойларни муҳофаза қилиш ишлари ва транспорт корхоналари ишини контроль қилишлари керак.

Қишлоқ ва посёлка Советлари олдида савдо ва умумий овқатланиш ишларини яхшилаш, аҳолига маиший хизмат кўрсатишни уюштириш соҳасида ҳам катта вазифалар турибди. Уларнинг бурчи — магазинлар, ошхоналар, ремонт устахоналари шохобчаларини кенгайтиришга эришишдан, уларнинг иш соатларини белгилашдан, давлат топшириқларининг бажарилиши ҳақида савдо ва маиший корхоналар раҳбарларининг докладларини эшитишдан, матлубот жамияти уставига риоя қилинаётганлигини текшириб туришдан иборат.

Қишлоқ ва посёлка Советлари халқ маорифи масалалари билан кун сайин шуғулланишлари, болаларнинг умумий ва мажбурий таълимини таъминлашлари, мактаблар, мактабгача тарбия ва мактабдан ташқари тарбия муассасаларининг шохобчаларини кенгайтиришлари, уларнинг таълим ва тарбия ишларини чуқур ўрганишлари зарур. Умумий таълим фондларини барпо этиш ва тақсимлаш ҳақида, болаларнинг нормал ўқиши, ўқитувчиларнинг самарали ишлашлари учун барча шароитларни яратиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш ғоят муҳимдир.

Ҳокимиятнинг қуйи органлари маданият муассасаларининг ишига раҳбарлик қиладилар, аҳолига мунтазам кино хизмати кўрсатилишига, давлат байрамлари ва шонли саналар билан боғлиқ оммавий тадбирларнинг ўтказилишига, янги гражданлик урф-одатларининг турмушга жорий қилинишига эришадилар, тарихий ёдгорликлар ва маданият обидаларининг сақланишини таъминлайдилар, улар колхозлар ва матлубот жамиятларининг маданият фондларидан маблағлар тўғри ажратилиши ва сарфланиши устидан контроль қилиб туришлари зарур.

Қишлоқ ва посёлка Советлари соғлиқни сақлаш ва социал таъминот соҳасида даволаш, санитария-профилактика ишларини яхшилашда медицина муассасаларига зарур ёрдам кўрсатишлари касалхоналар, поликлиника тармоқларини кенгайтириш, спорт иншоотлари қуриш планларининг бажарилишига, физкультура ва спортнинг оммавий тарзда ривожланишига, оналик ва болаликнинг муҳофаза қилинишига эришмоқлари лозим.

(Давоми учинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IV СЕССИЯСИ

РЕСПУБЛИКАНИНГ 1969 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ВА ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДАГИ ДОКЛАДЛАР ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат М. ХУДОЙБЕРГАНОВ нутқи

(ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ)

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш ва давлат бюджети ушбу сессиядаги докладларда баён қилинган асосий йўналишлари партия XXIII съезди ҳамда КПСС Марказий Комитети Пленумлари томонидан қўйилган вазифаларга, республиканинг экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш манфаатларига тамомила мувофиқдир.

Бутун мамлакатимиз халқлари сингари Хоразм меҳнаткашлари ҳам беш йиллик учинчи йилини муваффақиятли якунламоқдалар. Область саноати ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 5,4 миллион сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқарди. Пахтакорлар ўзларининг юксак мажбуриятларини шараф билан адо этиб, тайёрлов пунктларига пландан ташқари 63 минг тонна пахта топширдилар. Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг бошқа энг муҳим турларини харид қилиш планлари ҳам ошириб бажарилди.

Область меҳнаткашлари мана шу муваффақиятларга суяниб, КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми томонидан қишлоқ хўжалигини кескин юксалтириш юзасидан белгиланган программани баланд руҳ билан амалга оширмоқдалар. Бизнинг областимиз пахта тозалаш саноати қувватини жадал суръатлар билан кўпайтириш, тайёрлов пунктларини кенгайтириш, уларни техника асбоб-ускуналари билан таъминлашни тубдан яхшилаш, пахта заводларининг ремонт базасини қайта тиклаш керак. Бу ремонт базалари бир неча марта такрорланган қайта ташкил этиш вақтида тугатилган эди. Масалан 1969 йил планида Қўшкўпирда пахта заводини қура бошлаш, Гурлан районидаги «Қорақалпогистон» колхози территориясида тайёрлов пунктини, Хива пахта заводида тозалаш ва линтер цехларини қура бошлаш кўзда тутилади. Лекин мазкур объектларнинг лойиҳа-смета ҳужжатлари ҳали ҳам тайёр эмас. Область пахта тайёрлаш тресги ҳузурида тузилган кўчма механизациялаштирилган колонна ҳалигача зарур машиналар ва оборот маблағлари билан таъминланмаган. Пахта тозалаш саноати министрлиги янги қувватларнинг лойиҳаларини тузиш ва қуриш, корхоналарни машиналар билан таъминлаш ишларини тезлаштиришга ўз ёрдамини кучайтириши лозим.

Пахта етиштиришни анча кўпайтириш учун экин майдонларини кенгайтириш лозим. Бу вазифани амалга оширишда асосий шарт Туямўйин гидроузели иншооти қурилишини битказишдир. Биз шу объект қурилишини туғаллаш муддатларини қисқартиришни илтимос қиламиз, шунингдек Олий Советдан сув хўжалиги қурилишлари учун маблағларни кўпайтиришни сўраймиз.

1969 йилда уй-жойларни ободонлаштириш ва капитал ремонт қилиш соҳасидаги кечиктириб бўлмайдиган ишлар учун маблағ ажратишни, Коммунал хўжалик министрлигига область маркази учун шаҳар ирригация-мелиорация тармоқлари лойиҳасини йил давомида тайёрлаб бериш вазифаси юклатилишини сўраймиз. Шунингдек, Олий Советдан Хивадаги тарихий ёдгорликларни тиклаш, шаҳарни обод қилиш учун бюджетда белгиланган маблағларни кўпайтириш имкониятларини қидиришни сўраймиз.

Хоразм область меҳнаткашлари жонажон партиямизнинг улуғвор режаларини амалга ошириш учун бундан кейин ҳам фидокорона меҳнат қилади, деб республика Олий Советини ишонтиришга рухсат бергайсиз. (Қарсаклар).

Депутат Д. ОЖРАЕВ нутқи

(АМУДАРЁ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ)

Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг меҳнаткашлари партия ва ҳукуматнинг кундалик жуда катта ёрдамига таяниб, беш йиллик учинчи йилининг программасини муваффақият билан бажармоқдалар.

Бизнинг кўпгина саноат корхоналаримиз 1969 йил ҳисобига ишламоқда. Қорақалпоғистоннинг бутун тарихида биринчи марта давлатга 300 минг тоннадан зиёд пахта топширилди, ҳосилдорлик эса, гектарига 25,3 центнергача етказилди. Ҳозир бизда давлат топшириғини бажармаган биронта ҳам район, колхоз, совхоз қолгани йўқ. Механизаторларимиз жуда яхши меҳнат қилдилар. Улар пахта терим агрегатлари ёрдамида бутун пахта ҳосилининг сал кам 45 процентини териб олдилар.

Амударё районининг меҳнаткашлари ҳам муносиб ҳисса қўшдилар. Район саноати ялпи маҳсулот чиқариш юзасидан йиллик топшириқни муваффақият билан бажарди, бинокорлар эса, 1967 йилдагига нисбатан 14 процент кўпроқ маблағ ўзлаштириб, кўпгина уй-жойлар, бир қанча маданий-маиший объектларни фойдаланишга топширдилар.

Район қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари беш йиллик учинчи йилининг охирига катта муваффақиятлар билан келдилар. Колхоз ва совхозлар мўл ҳосил етиштириб, давлатга пахта сотиш планини муддатидан илгари бажардилар.

Пилла, тухум, қоракўл тери, жун, гўшт, сут, меза, сабзавот ва полиз маҳсулотлари харид қилиш йиллик планлари ошиғи билан адо этилди. Буларнинг ҳаммаси қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг бундан аввалги йиллардагига нисбатан анча кўп даромад олишларига имкон берди.

Ҳозир районда саноат корхоналарининг фаолиятини яхшилаш, капитал қурилиш суръатларини кучайтириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ва даставвал чорвачиликнинг баъзи қолоқ участкаларини олға силжитиш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди.

Бизнинг хўжалигимиз оғишмай тараққиёт йўлидан бориши, пахта ва бошқа экин маҳсулотлари етиштиришни йил сайин кўпайтириш учун янги ариқлар ва коллекторлар очишимиз керак. Бундай иншоотлар қуришга катта-катта маблағлар ажратилаётган бўлсада, бизнинг фикримизча, шу маблағларни яна ҳам оширмоқ лозим. Биз Тўрткўл — Дулдул автомобиль йўли қурилишига, автоном республика шаҳарлари, район марказлари ва овулларини ободонлаштириш, газлаштириш ва электрлаштиришга қўшимча маблағлар ажратилишини ҳам сўраймиз.

Ўзбекистон ССРнинг 1969 йилга халқ хўжалик плани ва бюджетининг сессия тасдиғига топширилган лойиҳалари Ўзбекистон ССР, шу жумладан Қорақалпоғистон АССР халқ хўжалигини тағин ҳам ривожлантириш манфаатларига тўла-тўкис жавоб беради.

Қорақалпоғистон Автоном Республика меҳнаткашлари, шу жумладан Амударё районининг меҳнаткашлари ҳам барча совет халқи билан биргаликда беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб равишда кутиб олиш учун курашадилар, деб Ўзбекистон ССР Олий Советини ишонтиришга рухсат этгайсиз. (Қарсаклар).

Депутат Р. БОБОЖОНОВА нутқи

(ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ СЕКРЕТАРИ)

Тошкентликлар Совет мамлакатининг барча меҳнаткашлари сингари Ленин юбилейини муносиб кутиб олиш учун оммавий социалистик мусобақани авж олдириб, анчагина янги ютуқларга эришдилар. Саноат юксак суръатлар билан ривож топмоқда.

Капитал қурилиш мисли кўрилмаган даражада ривожланмоқда. Кейинги уч йил мобайнида шаҳарни ривожлантиришга қарийб 1 миллиард сўм маблағ сарфланди. Ана шу вақт мобайнида бир қанча йирик саноат корхоналари қурилди ва батамом реконструкция қилинди 76 минг квартира, 39 та мактаб, 68 та болалар боғчалари ва яслилари фойдаланишга топширилди, нодир маъмурий бино ва маданий-маиший бинолар қад кўтарди, янги кўчалар очилди, бир неча ўн километр масофада янги трамвай ва троллейбус линиялари ўтказилди.

Ободончиликка тобора кўпроқ эътибор берилмоқда. Кейинги икки йил мобайнидагина ободончилик ишларига 40 миллион сўмдан кўпроқ пул сарфланди, кўпгина кўприклар, йўллар, одамларнинг ўтиши учун ер ости йўллари қурилди. Шаҳарни жиҳозлаш учун инженерлик реконструкцияси олиб борилмоқда. Аҳолига маданий хизмат кўрсатиш яхшиланмоқда. Маданий қурилиш соҳасида анчагина ютуқларга эришилди.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1969 йилги плани ва бюджети лойиҳаларида Тошкент шаҳар хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришни янада жадаллаштириш кўзда тутилади. Лекин мўлжалланган тадбирларнинг тўла-тўкис бажарилишини таъминлаш ва Тошкент шаҳри меҳнаткашларининг тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўла қондириш учун биз баъзи бир илтимослар қараб чиқилишини ва иложи борича ижобий ҳал қилинишини сўраймиз.

Кейинги йилларда олий ўқув юртлари шаҳарчаси тез суръатлар билан қурилмоқда. Аммо ётоқхона ва профессор-ўқитувчилар состави учун уй-жой бинолари секин қурилмоқда, коммунал-маиший ва маданий иншоотларнинг етишмаётганлиги сезилиб қолмоқда. Шунинг учун биз шаҳарнинг ана шу муҳим районида комплекс бинолар қуриш масаласи қараб чиқилишини илтимос қиламиз.

Кейинги йилларда Тошкентда марказлаштирилган тартибда иссиқлик билан таъминлаш анча кенг ривожланди. Шунга қарамасдан, марказий системага уланган объектларни иссиқлик билан таъминлаш учун уй-жойларга иссиқ сув бериш қарийб тўхтатиб қўйилди, чунки шаҳарда иссиқлик хўжалигини ривожлантириш ва уй-жойларни иссиқ сув билан таъминлаш уй-жой ва маданий-маиший биноларни қуриш суръатларидан кескин даражада орқада қолмоқда. Юз берган аҳволни тузатиш учун ана шу мақсадларга ажратиладиган капитал маблағларни кўпайтириш керак. Бу ҳукумат томонидан белгиланган иш ҳажмининг бажарилишини таъминлайди.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1969 йилги плани ва бюджетини тасдиқлаш тўғрисида мендан аввал сўзга чиққан депутатларнинг таклифларини қўллаб-қувватлайман. (Қарсаклар).

Депутат Н. Ж. ХУДОЙБЕРДИЕВ нутқи

(ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРИ)

Бугун биз аслида бундан бир неча кун аввал катта Кремль саройида СССР Олий Советининг бешинчи сессиясида олиб борилган катта гапни давом эттиряпмиз. Мазкур сессия муҳокамасига тақдим этилган республика плани ва бюджетининг лойиҳалари беш йилликнинг тўртинчи йилида Ўзбекистон олдида турган конкрет вазифаларни акс эттиради.

Докладчилар шу йил Ўзбекистон халқ хўжалиги ривожланишининг якунларини муфассал таърифлаб бердилар, шунинг учун ҳам қишлоқ хўжалиги соҳасида йил якунларига тўхталиб ўтишга зарурат йўқ.

Фақат шуни таъкидлаб ўтмоқчиманки, жуда оғир табиий иқлимий шароитларга қарамай қишлоқ меҳнаткашлари фидокорона ишлаб, давлатга 1967 йилдагидан бирмунча кўп экин, ва чорвачилик маҳсулотлари сотдилар.

Аммо бизда ҳали фойдаланилмаган резервлар, қолоқ тармоқ ва участкалар кўп. Бизнинг фикримизча, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг баъзи орқада қолаётган масалаларига тўхталиб ўтишга рухсат бергайсиз. Жойлардаги барча иш асосан, фақат тайёрлов планларининг бажарилишига қаратилишидек нотўғри иш бизда ҳамон ҳукм сураётганлигидан кўз юмиб кета олмаймиз Мисол учун Қорақалпоғистон АССРни олайлик. Автоном республика деҳқонлари бу йил жонбозлик билан ишлаб, пахта етиштириш ва шоли, пилла, қоракўл тери тайёрлаш мажбуриятларини бажардилар. Лекин шу билан бирга Автоном республика экин ва чорвачилик маҳсулотларининг барча турларини етиштириш учун мустаҳкам база яратгани йўқ. Ёки Бухоро областини олайлик, бу область ингичка толали пахта навлари етиштириш планларини йилдан-йилга бажармай келади. Ғиждувон нав синаш участкасининг тажрибасидан маълум бўлишича, областда мазкур навларни ўстириш у ёқда турсин улардан мўл ҳосил олиш ҳам мумкин экан.

Бизда ички хўжалик планлаштиришини ташкил этишда ҳам кўп камчиликлар бор. Соҳалар бўйича мутахассислар, бўлинмаларнинг бошқарувчилари бригадирлар, ферма мудирлари планларни ишлаб чиқишга ҳамма ерда тўла жалб қилинмоқда деб бўлмайди. Натижада бундай хўжаликлардаги планлар айрим тармоқларнинг чинакам аҳволини объектив равишда акс эттирмайди.

Биз ҳар йили ўзимизни беда, маккажўхори, картошка ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг уруғликлари билан таъминламаяпмиз. Бундай аҳволни юзага келтирувчи сабаблар кўп. Планлаштиришдаги нуқсонларни ҳамда уруғлик етиштиришга бевосита раҳбарлик қилувчиларнинг ўз зиммаларига топширилган ишга жиддий қарамай баъзида масъулиятсиз муносабатда бўлаётганликларини айтиш мумкин.

Масалан, Тошкент областида турли баҳоналар кўрсатиб, чигитни яхшилаш билан шуғулланмай балки уни республиканинг бошқа районларидан ташиб келтиришга иноиб ётилибди. Сирдарё областида ва бошқа баъзи областларда ҳам аҳвол шундай эканлигини кўрамиз. Уруғчиликка муносабатни тубдан ўзгартирмоқ лозим. Давлат манфаатлари, колхоз ва совхозларнинг манфаатлари шуни тақозо этади.

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумида ва СССР Олий Советининг сессиясида уқтириб ўтилганидек, капитал қурилишни барча чоралар билан ривожлантириш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ўсишига гаров бўлган резервлардан биридир.

Республикада 11 ой мобайнида давлат капитал маблағларини ўзлаштириш плани 100 процент адо этилган, умуман йиллик топшириқнинг ҳам бажарилиши кутилмоқда. Қувватларни ишга тушириш, янги ерларни ўзлаштириш ва фойдаланаётган ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилаш планлари ҳам сўзсиз бажарилади. Шунга қарамай қишлоқдаги қурилиш колхоз ва совхозлар экономикасининг ривожланишидан, қишлоқ меҳнаткашларининг моддий ва маданий даражаси ўсишидан сезиларли даражада орқада қолмоқда. Сурхондарё, Хоразм, Тошкент, Сирдарё ва Фарғона областларидаги янги совхозларда қурилиш ишлари ҳамон қониқарсиз. Парранда фабрикалари, агрохимия лабораториялари, институтлар, техникумлар, ипакчилик объектлари қуриш суръати жуда қолоқ. Хўжалик, уй-жой ва маданий-маиший объектлар қуриш миқёси секин ўсмоқда.

Қишлоқ қурилишини планлаштиришга муносабатни кескин ўзгартириш вақти келди. Ҳозирча у ишлаб чиқариш аҳамиятидаги объектлар ва уй-жойларни маданий-маиший объектлар билан боғламаган ҳолда нокомплекс равишда олиб борилмоқда.

Докладларда ва депутатларнинг нутқларида республика Қишлоқ хўжалик министрлиги билан унинг маҳаллий органлари номига танқидий мулоҳазалар айтилди, ишимизни яхшилашга қаратилган таклифлар киритилди. Министрлик коллегияси бу мулоҳаза ва таклифларни тегишинча ўрганиб чиқиб, КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми талаблари асосида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарлик қилишни яхшилаш юзасидан кўриладиган чоралар тўғрисида Олий Советга ўз фикрини билдиради. (Қарсаклар).

Депутат Г. Г. СВЕТЛЕНКО нутқи

(ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕКРЕТАРИ)

Республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1969 йилги давлат плани билан давлат бюджетининг сессия муҳокамасига тақдим этилган лойиҳаларида областимиз халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини янада ривожлантириш кўзда тутилган. Экономика ва маданиятни ривожлантириш, шаҳар ва қишлоқ меҳнатчиларининг моддий фаровонлигини ошириш таъминланади. Лекин шундай бўлса ҳам, бир неча мулоҳазаларни айтиб ўтмоқ керак.

Областда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш кўп жиҳатдан ерларни суғориш ва ўзлаштириш миқёсига боғлиқ бўлади. Шу сабабли Амударёдан сув оладиган машина канали қурилишини жадаллаштириш масаласи биз учун биринчи даражали аҳамиятга эга бўлган масала бўлиб қолди. Бироқ қурилишнинг бориши ва 1969 йилга мўлжалланган капитал маблағ плани Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика ҳукуматининг ана шу иншоотдаги ишларни жадаллаштириш тўғрисидаги қарорига мувофиқ келмайди. Бу энг муҳим қурилиш материаллар билан, айниқса йиғма темир-бетон конструкциялари билан қониқарли таъминланмаётир, қурилишнинг молиявий проблемалари тугал ҳал қилиб берилган эмас.

Биз республика Госпланига тегишли министрликлар ва ташкилотлар билан биргаликда канални қуриш суръатларини кескин жадаллаштириш ва Қарши даштини КПСС XXIII съезди директиваларига мувофиқ равишда ўзлаштириш учун зарур чораларни қараб чиқишни топширишни сўраймиз.

Қурилишларнинг базаларини вужудга келтиришга, коммунал хўжалигини ривожлантиришга ажратилган маблағларни кўпайтирмоқ керак.

Олий Советни ишонтириб айтаманки, область меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, 1969 йилги халқ хўжалик планининг сўзсиз бажарилишини таъминлайдилар (Қарсаклар).

Депутат Н. Б. БОЗОРОВ нутқи

(БУХОРО ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ)

Бухоро области саноати шу йилнинг ўн бир ойи ичида маҳсулотни реализация қилиш планини 103 процент бажарди. Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказилган саноат корхоналари ва автомобиль хўжаликлари маҳсулотни реализация қилиш юзасидан берилган топшириқларни асосан муваффақиятли бажардилар ва планга қўшимча фойда олдилар.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўзларининг ватанпарварлик бурчларини чуқур тушунганликларини кўрсатмоқдалар. Колхозчилар ва совхоз ишчилари ўзбек халқининг улкан хирмонига 370 минг тоннадан кўпроқ пахта тўкдилар. Жун, гўшт, сут, тухум, қоракўл тери, пилла, узум, дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва харид қилиш йиллик планлари анча ошириб бажарилди.

Эришган ютуқларимиз ҳақида гапириб, шу билан бирга биз халқ хўжалигига раҳбарлик соҳасида мавжуд нуқсонлардан ҳам кўз юма олмаймиз.

Бир қанча корхоналар ўн бир ойлик топшириқни бажармадилар. Капитал қурилишларнинг асосий кўрсаткичлари бўйича план топшириқлари шу йилнинг ўн бир ойида тўла бажарилмай қолди. Қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам кўпгина камчиликларимиз бор. Сабзавот, полиз экинлари маҳсулотлари ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда қолоқлик давом этмоқда. Область ингичка толали пахта тайёрлаш планини бажармади, Баъзи совхозлар пахтани машинада териш планининг бажарилишини таъминлай олмадилар.

Республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг сессия муҳокамасига тақдим этилган 1969 йилги плани ва республика бюджети лойиҳалари беш йилликнинг тўртинчи йилида Ўзбекистоннинг экономикаси ва маданиятини ривожлантириш вазифаларига тамомила мувофиқдир. Шу билан бирга мен областнинг халқ хўжалигини янада ривожлантиришга доир баъзи масалаларга тўхталиб ўтмоқчи эдим. Бу масалаларни ҳал этишда республика ташкилотларининг ёрдами талаб қилинади.

Капитал қурилиш планларининг бажарилмаётганлигининг энг асосий сабабларидан бири, Қурилиш материаллари саноати министрлигининг қурилиш материаллари билан қониқарсиз таъминлаётганлигидир.

Областнинг мавжуд пахта заводларида тола ишлаб чиқариш йилдан-йилга кўпайтирилмоқда. Мавжуд заводларни реконструкция қилмасдан ва янги заводлар қурмасдан туриб, бундан кейин тола ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш мумкин эмас. Биз 1969 йил планига область пахта тозалаш саноатини кенгайтириш ишларини қўшиш масаласини ҳал этишни илтимос қиламиз.

Бухоро қадимий маданият марказидир. Ҳар йили бу ерга жуда кўп туристлар келиб кетмоқда. Область территориясида янги саноат шаҳарлари ва посёлкалар, чунончи Навоий, Зарафшон шаҳарлари, Газли, Учқудуқ ва бошқа жойлар қад кўтарди. Шуни назарда тутиб биз бу шаҳарларни обод қилиш учун қўшимча маблағлар ажратишни илтимос қиламиз.

1969 йилги республика халқ хўжалиги плани ва бюджет лойиҳаларини маъқуллаган ўртоқларни қувватлайман. Бу лойиҳалар Ўзбекистон меҳнаткашларининг ҳаётий манфаатларига тамомила мувофиқдир. (Қарсаклар).

Депутат С. ҲАМРОҚУЛОВ нутқи

(САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ)

Самарқанд областининг саноат корхоналари, қурилишлари, колхоз ва совхозларининг қардошларча дўстлик ва меҳнат жараёнида бирлашган коллективлари коммунизм моддий-техника базасини яратиш учун бошланган умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшаётганликларини сессияга маълум қилишдан хурсандман. Дастлабки якунлар саноат маҳсулотини реализация қилиш плани ошиғи билан бажарилажагини маълум қилишга имкон беради.

Эришилган муваффақиятларга қарамай, камчиликлар ҳам оз эмас. Бир қанча корхоналар 11 ойлик планни бажарганлари йўқ, капитал қурилиш ва чакана товар обороти ҳамон орқада. Биз бюджет даромад қисмининг барча план кўрсаткичлари бажарилишини таъминлай олмадик. Буларнинг ҳаммаси область ташкилотларидан давлат интизомини мустаҳкамлашларини, хўжаликка раҳбарлик қилиш учун масъулиятни оширишларини ва камчиликларга барҳам бермоқ учун конкрет чоралар кўришларини талаб қилади.

Областнинг 1969 йилги халқ хўжалигини ривожлантириш плани партия ва ҳукуматимизнинг қарорларига ва республика давлат планига мувофиқ ишлаб чиқилган. Саноат, уй-жой, маданий-маиший ва сув хўжалик қурилишига ажратиладиган капитал маблағлар анчагина кўпайтирилиши мўлжалланмоқда. Саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулоти анча кўп ишлаб чиқарилади. Меҳнаткашларнинг моддий ва маданий даражасини ошириш масалаларига катта эътибор берилади.

Областда ерларни кенг миқёсда мелиорация қилиш юзасидан катта ишлар олиб борилмоқда. Аммо, мазкур ишларнинг суръати ҳамон белгиланган вазифаларга мувофиқ келмаётир. Бунинг сабабларидан бири, лойиҳа-смета ҳужжатларининг кечиктириб берилаётганлигидадир. Область колхоз ва совхозлари 1969 йилда ўз маблағлари ҳисобига 2 минг гектардан зиёд ерни экинзорга айлантиришни мўлжалладилар. Бунинг учун насос машина-ускуналари, трансформаторлар, қувурлар ва ер қазийдиган техника талаб қилинади. Сув хўжалиги қурилишининг барча мана шу масалалари бўйича биз республика Министрлар Советига мурожаат қилдик. Биз қўйган масалалар кўриб чиқилиб, ҳал этилишини сўраймиз

Областда қишлоқ қурилишига катта эътибор берилмоқда. Бир қанча колхозларда маданий-маиший объектлар комплекси бўлган шаҳар типидаги посёлкалар қурилмоқда. Биз Қишлоқ қурилиши министрлиги билан «Ўзколхозстрой»дан қурилиш ташкилотларининг ишлаб чиқариш қувватларини тезроқ ўстириш масалаларини ҳал қилиб беришларини сўраймиз.

Самарқанд келаси йилнинг сентябрида кенг нишонланадиган юбилей арафасида турибди. 2500 йилликни байрам қилиш учун шаҳарда катта тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Хомаки ҳисобларимизга кўра, ободонлаштириш ишларига қўшимча маблағлар талаб қилинади, Республика Министрлар Совети билан Молия министрлигидан шаҳар учун шу маблағларни ажратиб бериш масаласини кўриб чиқишларини сўраймиз. Областимизнинг меҳнаткашлари беш йиллик топшириқларининг ҳаммасини муддатидан илгари бажариш, Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун қўлларидан келган ҳамма ишни қиладилар, деб Олий Советни ишонтиришга рухсат этгайсиз. (Қарсаклар).

Депутат Ф. Т. ЧУПРУНОВ нутқи

(СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ)

Беш йилликнинг сўнгги уч йили мобайнида Сурхондарё области экономикаси ва маданиятини ривожлантириш учун 200 миллион сўмдан кўп маблағ сарфланди. Бир қанча саноат корхоналари ва гидротехника иншоотлари ишга туширилди. 20 минг гектарга яқин янги ер ўзлаштирилди, 150 минг квадрат метр ҳажмида уй-жой бинолари ва бошқа кўпгина маданий-маиший бинолар қурилди.

Область меҳнаткашлари тарихий сана — В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, бу йилги программани муваффақият билан адо этмоқдалар.

Айни вақтда саноат ва қурилиш ташкилотларининг ишида, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришда ҳали жиддий камчиликлар ва фойдаланилмай ётган резервлар борлигини эътироф қилиш керак.

Айрим саноат корхоналари лойиҳада белгиланган қувватларни сустлик билан ўзлаштирмоқдалар, ишлаб чиқариш планларини бажармаётирлар, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан берилган топшириқларни тўла адо этмаётирлар. Капитал қурилиш айниқса, маданий-маиший объектлар қуриш иши жуда ҳам орқада қолмоқда. Аҳолига хизмат кўрсатувчи корхоналар ва ташкилотларнинг иши ўсиб бораётган талабларга мувофиқ даражада эмас.

Область партия ва совет ташкилотлари ҳозирги вақтда камчиликларни тезроқ бартараф этиш ҳамда резервлардан тўла фойдаланиш учун конкрет тадбирларни кўрмоқдалар. Аммо бу соҳада ҳам бизга республиканинг баъзи министрликлари ва идоралари муайян ёрдам кўрсатишлари лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати Сурхондарё областининг саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришга катта эътибор бермоқдалар. Бунинг учун анча маблағ ажратилган, Афсуски, шу маблағлардан бир қисми фойдаланилмай қолади. Бунинг учун ҳеч сўзсиз область партия ва совет ташкилотлари ҳам, шунингдек мустаҳкам ишлаб чиқариш техника базаси яратиш учун зарур чораларни кўрмаётган, бинокорлик ташкилотларини зарур механизмлар, автомобиль транспорти ва қурилиш материаллари билан ўз вақтида таъминламаётган республика Қурилиш министрликлари ҳам айбдордир.

Биз Қурилиш министрлигидан, Қишлоқ қурилиши министрлигидан ва «Узглавводстрой»дан бизнинг илтимосларимизни қараб чиқиб, тегишли чоралар кўришларини сўраймиз.

Республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1969 йилги давлат планини ҳамда план-бюджет комиссияси киритган тузатишларни ҳисобга олган ҳолда 1969 йилги давлат бюджети лойиҳасини тасдиқлаш тўғрисида мендан илгари сўзга чиққан депутатларнинг таклифларига қўшиламан. (Қарсаклар).

Депутат О. АҲМЕТШОЕВА нутқи

(ФАРҒОНА ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ ЦЕХИНИНГ БОШЛИҒИ)

1969 йилги халқ хўжалик плани ва бюджетининг СССР Олий Совети V сессияси тасдиқлаган рақамлари ишлаб чиқарувчи кучларни янада қудратли равишда юксалтиришдан, мамлакат экономикаси ва маданиятини янада ривожлантиришдан, совет кишиларининг фаровонлигини оширишдан яққол далолат беради.

Бу йил Фарғона области меҳнаткашлари коммунистик партия раҳбарлигида Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақани авж олдириб, хўжалик ва маданий қурилишда бир мунча муваффақиятларга эришдилар. Область саноати тайёр маҳсулотни реализация қилиш 11 ойлик планини ошириб бажарди. Маҳсулотнинг ҳажми эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 4 процент кўпайди, планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказилган 72 корхона пландан ташқари 2,5 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулот реализация қилди.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари катта муваффақиятларга эришдилар. Об-ҳаво шароити оғир келишига қарамай, улар пахта, пилла, гўшт, сут, жун, тухум ва қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини тайёрлаш йиллик планларини бажардилар.

Соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи, маданият ва маиший хизмат, савдо ва умумий овқатланиш ходимлари кўпгина яхши ишлар қилишди.

Иқтисодий ва маданий қурилишдаги муваффақиятлар билан бир қаторда фойдаланилмаган ҳали анчагина резервларимиз ҳам бор. Область меҳнаткашлари область партия ташкилоти раҳбарлигида ана шу резервлардан тўлиқ фойдаланиш чораларини кўрмоқдалар.

Биз областимиз учун ғоят муҳим бўлган Сўх сув омбори, Марказий Фарғона каналининг Ачикўл ва Сўх шохобчаси сингари иншоотларнинг лойиҳасини тайёрлаш ва қурилиш масаласини ҳал этишда ёрдам берилишини сўраймиз.

Биз область марказида 18 километр узунликдаги троллейбус линиясини 1970 йилда қуриб битказмоқ учун ажратилган маблағни кўпайтиришни илтимос қиламиз. Район марказларини ва посёлкаларни ободонлаштиришга ажратилган маблағларнинг миқдорини қайта кўриб чиқиб, кўпайтиришни ҳаётнинг ўзи талаб қилмоқда. Фарғонада спорт маҳорати олий мактаби очилди, Шу мактаб учун маблағ ажратилишини сўраймиз.

Бизнингча, Фарғона тўқимачилик комбинати учун уй-жой қуриш, шунингдек ишчи ёшлар учун спорт иншоотлари барпо этишга ҳам кўпроқ эътибор берилиши керак.

Бутун мамлакатимиз сингари Фарғона областининг меҳнаткашлари ҳам республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1969 йилги давлат плани билан давлат бюджетини бажаришга ўзларининг бутун кучларини ва ғайратларини сарфлашга ҳамда фидокорона меҳнат қилиб, совет халқининг коммунизм ғалабаси учун, Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган курашишга салмоқли ҳисса қўшишга қаттиқ бел боғлагандирлар. (Қарсаклар).

Депутат Х. Г. ТЕН нутқи

(НАМАНГАН ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ)

Республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1969 йилги халқ хўжалик плани ва давлат бюджетининг ушбу сессия муҳокамасига тақдим этилган лойиҳалари коммунистик қурилиш манфаатларига, халқ фаровонлигини ошириш ва давлатимиз иқтисодий қудратини мустаҳкамлаш вазифаларига мос бўлиб тушади.

Биз республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1969 йилги плани ва давлат бюджети лойиҳаларини батамом маъқуллаймиз ҳамда уни тасдиқлаш вақтида бизнинг баъзи бир таклифларимиз ва мулоҳазаларимиз ҳисобга олинишини илтимос қиламиз.

1969 йил тўртинчи кварталида Намангандаги шойи ва костюмбоп газламалар комбинатининг биринчи навбати ишга туширилади. Комбинат қувватларини ўзлаштирмоқ учун олти мингга яқин малакали ишчи қабул қилиниши керак. Шу муносабат билан уй-жой қурилишига ажратилган маблағни кўпайтириш лозим бўлади. Енгил саноат министрлиги комбинатни қуриш комплексига кирувчи мактаблар, болалар муассасалари, даволаш ва маданий-оқартув муассасаларини қуришни кўзда тутмаётир. Комбинатни шаҳар билан боғловчи транспорт масаласи ҳам ҳал қилинган эмас.

Келгуси йилда биз чигит экиладиган майдонларни янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига беш минг гектар кўпайтиришимиз лозим. Бунинг учун кўпгина насос установкалари қуриш ва ер текислаш ишларини бажариш талаб қилинади. Республика Госплани, Қишлоқ хўжалик, Мелиорация ва сув хўжалиги министрликлари шунингдек, «Узглавводстрой» янги тузилган совхозларга ва трестларга ҳал этилиши лозим бўлган вазифаларни бажаришда амалий ёрдам беришлари зарур.

Олий Советни ишонтириб айтаманки, улуғ Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ мусобақасини авж олдириб юборган Наманган областининг меҳнаткашлари халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1969 йилги планини ва бюджетини муваффақиятли амалга оширмоқ учун ўзларининг бутун куч-ғайратларини ишга соладилар. (Қарсаклар).

ЧОРВАДОРЛАР ЗАФАРИ

Калинин район чорвадорлари КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошира бориб, беш йилликнинг учинчи йилида чорва маҳсулотлари тайёрлаш ва давлатга сотиш юзасидан катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Район чорвадорлари давлатга сут сотиш планини муддатидан илгари — 100,3, гўшт сотиш планини 111,3, тухум топшириш планини 103,3, қўзи олиш планини 104,7 процент бажардилар.

Бундай муваффақиятларни қўлга киритишда Калинин номли, Ленин номли, «Ленин йўли», Навоий номли, Собир Раҳимов номли колхоз ва совхозлар катта ҳисса қўшдилар.

Давлатга гўшт, сут ва тухум топшириш давом этмоқда. Давлатга пландан ташқари камида яна 150 тонна сут топширилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IV СЕССИЯСИ

Депутат Ё. С. Насриддинова докладининг охири

(Боши биринчи бетда).

Советлар инвалидларни, ҳарбий хизматчилар оила аъзоларини ҳамда Улуғ Ватан уруши фронтларида ҳалок бўлган жангчиларнинг оила аъзоларини ишга жойлашга ҳамда уларга маиший хизмат кўрсатишга биринчи даражали эътибор беришлари керак. Пенсия қонунларига риоя қилинишини, инвалидлар ва кексалар уйларининг ишини кун сайин контроль қилиб туриш, бу уйларда намунали тартиб ўрнатиш зарур.

Эндиликда қишлоқ ва посёлка Советлари ўзларига қарашли мактаблар, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари ва мактабдан ташқари тарбия муассасалари, соғлиқни сақлаш ва маданият муассасалари, коммунал маиший хизмат кўрсатиш, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари раҳбарларини ўз сессияларида тасдиқлаш ва вазифасидан озод қилиш ҳуқуқига қонунан эгадирлар.

Қишлоқ ва посёлка Советлари социалистик қонунни сергаклик билан муҳофаза қилишлари, совет қонунчилиги принципларига оғишмай риоя қилинишини, гражданларнинг сиёсий, меҳнат, уй-жой, бошқа шахсий ва мулкий ҳуқуқлари ҳамда манфаатларининг қўриқланишини таъминлашлари лозим.

Қонунларнинг лойиҳаларида жамоат тартиби ва қоидаларини бузганлик учун қишлоқ ва посёлка Советлари маъмурий чора кўра олишлари мумкин бўлган ҳоллар ҳам белгилаб берилган. Советлар, шунингдек, колхозчилар ҳамда матлубот жамияти пайчилари умумий йиғилишларининг қонунга хилоф суратда қабул қилган қарорларини юқори органларга бўйсунган корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар раҳбарларининг ердан фойдаланиш, ободончилик, аҳоли яшайдиган пунктларни қуриш, табиатни ва маданият ёдгорликларини қўриқлаш масалалари юзасидан чиқарган ва қонунга хилоф бўлган буйруқлари ва фармойишларининг ижросини тўхтатиб қўйиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

Қишлоқ ва посёлка Советларининг хўжалик ва социал-маданий қурилишда раҳбарлик соҳасидаги асосий ҳуқуқлари ва бурчлари ана шулардан иборат.

Қонунларнинг лойиҳаларида қишлоқ ва посёлка Советлари бошқа масалаларни ҳам ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларига мувофиқ тарзда ҳал эта олишлари кўзда тутилган.

ТАШКИЛИЙ-ОММАВИЙ ИШНИ ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ДАРАЖАСИГА КЎТАРАЙЛИК

Қонун лойиҳаларида қишлоқ ва посёлка Советлари фаолиятининг демократик принципларини янада такомиллаштириш тадбирлари кўрсатилган. Бу эса уларнинг зиммасига юкланган вазифаларни бажаришда ғоят катта аҳамиятга эга.

Ленинча принциплар ва нормалар қанчалик қатъият билан амалга оширилса, Советларнинг иши шунчалик муваффақиятли бўлади. Ленинча принциплар ва нормалар — коллектив раҳбарликдан, ошкоравийликдан, депутатларнинг сайловчилар олдида ижроия органларининг эса Советлар ва аҳоли олдида мунтазам ҳисобот бериб туришларидан, меҳнаткашларни маҳаллий ҳаётга оид ҳамма ишларни бошқаришга кенг кўламда жалб қилишдан иборатдир.

Ҳокимиятнинг қуйи органлари касаба союз ташкилотлари билан, халқ контроли органлари билан мустаҳкам алоқада ишлайдилар. маҳалла, уй ва ота-оналар комитетларига, халқ дружиналари ва ўртоқлик судларига ҳамда аҳолининг бошқа ташаббускор ташкилотларига раҳбарлик қиладилар.

Қишлоқ ва посёлка Советлари фаолиятининг асосий-ташкилий ҳуқуқий формаси камида икки ойда бир марта чақириладиган сессиялардир. Советлар ишидаги ошкоравийликни ривожлантириш мақсадида сессияни чақириш ҳақида, сессия чақириладиган вақт ва жой ҳақида, сессиянинг тавсия қилинадиган кун тартиби ҳақида сессия ўтказишдан камида беш кун илгари депутатлар ва аҳоли хабардор қилинади.

Қишлоқ ва посёлка Советлари ҳақидаги қонун лойиҳаларида, ҳозир амал қилиб турган Низомлардан фарқли ўлароқ фақат Советларнинг сессияси ҳал этиши мумкин бўлган масалалар доираси белгиланган, яъни Советларнинг фақат ўзига хос ҳуқуқ доиралари аниқлаб берилган.

Маълумки, Советларнинг сессиялари орасидаги даврда хўжалик ва маданий қурилишга ижроия комитетлари раҳбарлик қиладилар, уларнинг функциялари ва иш тартиби ҳам қонун лойиҳаларида белгилаб берилади. Ижроия комитетлари Советларга ва юқори Советларнинг ижроия комитетларига ҳисобот бериб турадилар, фақат сессияларда муҳокама қилиниши керак бўлган масалалардан ташқари, бошқа ҳамма масалаларни ҳал этадилар. Ижроия комитетлари доимий комиссиялар ишларини йўлга солиб турадилар ва ўз вазифаларини амалга оширишда депутатларга ёрдам кўрсатадилар.

Қонун лойиҳаларида доимий комиссияларнинг ҳуқуқий қоидалари функциялари ва ишлари белгилаб берилган. Ҳар бир Совет мандат комиссиясини, план-бюджет комиссиясини ҳамда социалистик қонунчилик ва жамоат тартибини сақлаш комиссиясини, шунингдек хўжалик ва маданиятнинг бошқа тармоқлари бўйича тегишли комиссиялар тузади. Бу комиссияларнинг вазифаси қонунларга риоя қилиниши устидан, Советлар ва ижроия комитетлари қарорларининг бажарилиши устидан контроль ўрнатишдан, турли масалалар юзасидан таклифлар ишлаб чиқишдан иборат. Комиссиялар ўз ишларида кенг активга таянадилар.

Доимий комиссияларнинг функциялари ва иш тартиби қонунлар лойиҳаларида белгиланганлиги сабабли улар ҳақида махсус Низом қабул қилишнинг ҳожати бўлмаса керак.

Ташкилий-оммавий ишни кучайтириш, Советлар фаолиятини янада демократлаштириш ҳар бир депутатнинг активлигини ошириш билан, унинг сайловчилар олдида ҳам, Советлар олдида ҳам масъулиятини ошириш билан чамбарчас боғлиқдир.

Депутатларнинг қонун лойиҳаларида баён қилинган ҳуқуқлари ва вазифалари уларнинг Советлардаги ва сайлов округларидаги фаолиятини кучайтиришга қаратилгандир.

Депутатларнинг сессияларда сўров бериш ҳуқуқлари қонун актида биринчи марта акс эттирилди. Тақдим қилинаётган қонун лойиҳаларида депутат ижроия комитетига ҳам, совет территориясида жойлашган колхозлар, совхозлар, корхоналар, муассасалар ва бошқа ташкилотларнинг раҳбарларига ҳам сўров билан мурожаат қила олади, деб кўзда тутилган. Депутат мурожаат қилган ижроком ёки мансабдор шахс сўровга сессияда ёки Совет белгилаган муддатда жавоб бериши шарт. Депутатнинг сўровига биноан Совет қарор қабул қилади. Бундай тартиб Совет қарорларини депутатларнинг таклифларини амалга оширишга ёрдам берувчи самарали тадбир бўлиб хизмат қилади.

Биз кўриб чиқаётган қонун актларида Советларнинг депутатларга ўз вазифаларини бажариш учун тегишли шарт-шароитлар ва уларнинг дахлсизлиги белгилаб қўйилган. Қишлоқ ёки посёлка Советининг депутати, қишлоқ, посёлка Советининг розилигисиз, сессиялар орасидаги даврда эса совет ижроия комитетининг розилигисиз корхонада, муассасада ёки ташкилотда маъмуриятнинг ташаббуси билан ишдан бўшатилиши ёки колхоз аъзолигидан чиқарилиши ёки, шунингдек совет территориясида жиноий жавобгарликка тортилиши, ёки қамоққа олиниши мумкин эмас.

Қонунларда аҳолининг кенг табақалари қишлоқ ва посёлка Советлари фаолиятида иштирок этиши зарур деб кўрсатилган. Советларнинг сессиялари ошкора ўтказилади, уларга корхоналар ва муассасаларнинг раҳбарлари таклиф қилинади.

Энг муҳим масалалар юзасидан қишлоқ ёки посёлка Советининг ижроия комитети қарорлар лойиҳасининг очиқ муҳокама қилинишини ташкил этади.

Қишлоқ ва посёлка Советлари ташкилий-оммавий фаолиятининг асосий формалари ва методлари ана шулардан иборат. Бу фаолиятнинг оқибатида мумкин қадар кўпроқ кишилар давлат ва хўжалик ишларини бошқаришга жалб этилиши, меҳнаткашлар хўжалик ва социал-маданий қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар қилиниши керак.

Депутат ўртоқлар! Қонун лойиҳаларининг қабул қилиниши қонун чиқариш ва ташкилий характердаги бошқа бир қанча масалаларни ҳал этиш заруратини тақозо қилади.

Аввало қишлоқ ва посёлка Советлари ҳақидаги ҳозир амалда бўлган Низомни ўз кучини йўқотган деб топиш керак.

Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари фаолиятини тартибга солувчи бошқа қонунлар ва давлат органларининг турли актларини биз қабул қилаётган қонунлар билан мослаштириш лозим бўлади. Сизларнинг муҳокамангизга тақдим этилаётган қарор лойиҳасига биноан бу иш республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети зиммасига юклатилади. Шу нарсани белгилаб қўйиш зарурки, бу иш тугаллангунча меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари фаолиятини тартибга солувчи актларни татбиқ этиш мумкин, аммо бу нарса мазкур сессияда қабул қилинаётган қонунларга зид бўлмаслиги керак.

КПСС Марказий Комитетининг қишлоқ ва посёлка Советлари ишини яхшилаш тўғрисидаги қарори муҳокама қилинаётган даврдаёқ, шунингдек қонун лойиҳалари тайёрланаётган вақтда маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари кўпгина турли таклифларни киритдилар. Бу таклифларнинг ҳаммасини муҳокама қилинаётган лойиҳаларга киритиш мумкин бўлмади. Республика Министрлар Совети олган таклифларни ўрганиши, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиши керак.

Қишлоқ ва посёлка Советларига катта ҳуқуқлар берилди. Аммо ҳуқуқларнинг кенгайтирилиши билан Советлар қуйи органларининг иши ўз-ўзидан қайта қурилади ва яхшиланади, деб ўйлаш нотўғри бўлур эди.

Советларнинг ташкилотчилик иши энг муҳим иш эди ва шундай бўлиб қолади, чунки уларнинг обрўси асосан улар ўз ҳуқуқлари ва ваколатларини қанчалик моҳирона ва тўла амалга оширишларига, амалий вазифаларни ҳал этишларига, аҳоли талабларини қондиришларига боғлиқ.

Бу нарсани шунинг учун ҳам алоҳида таъкидлаб ўтишимиз муҳимки, ўз фаолиятларини анча активлаштирган қишлоқ ва посёлка Советлари билан бир қаторда қониқарсиз ишлаётган, экономикани, маданий қурилишни, маиший хизмат кўрсатишни ривожлантириш масалалари билан етарли шуғулланмаётган, аҳолининг ошиб бораётган талабларини тўлароқ қондириш учун барча мавжуд имкониятларни ишга солиш ҳақида зарур даражада ғамхўрлик кўрсатмаётган, демократик принципларнинг жиддий бузилишига йўл қўяётган, ташкилий-оммавий ишни суст олиб бораётган Советлар ҳам бор.

Қишлоқ ва посёлка Советлари ишидаги камчиликларни қатъият билан бартараф этиш, уларнинг хўжалик-ташкилотчилик ва тарбиявий фаолиятини КПСС Марказий Комитети талаблари ҳамда қонун лойиҳаларида кўрсатилган қоидалар асосида кучайтириш зарур.

Республика қишлоқ ва посёлка Советлари олдида муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган вазифалар турибди. Бу вазифалар партия XXIII съезди қарорларидан, қишлоқ хўжалигини қудратли равишда ривожлантириш йўлларини белгилаб берган КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорларидан, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV пленуми қарорларидан ҳамда Олий Советнинг шу сессиясида тасдиқланган Ўзбекистон ССРнинг 1969 йилги халқ хўжалиги планидан келиб чиқади.

Қишлоқ ва посёлка Советларининг энг муҳим вазифаси колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашларига КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг қарорларини, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва уни техника билан қайта қуроллантириш ҳақидаги партия сиёсати ва планларини чуқур тушунтиришдан, оммани белгиланган тадбирларни амалга оширишга сафарбар этишдан иборат.

Беш йилликнинг келгуси тўртинчи йили — экономика ва маданиятнинг барча соҳаларида зарбдор меҳнат ва зафарлар йили, саноатни, қурилишни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ва аввало, унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликни янада ривожлантириш йили, халқ фаровонлигини муттасил ошириш йили бўлиши керак.

Халқ хўжалиги вазифаларини бажариш учун кураш — қишлоқ ва посёлка Советлари учун улар ўз ҳуқуқ ва ваколатларини қай тариқа амалга ошира олишларини кўрсатувчи жиддий синов бўлади.

Ошиб бораётган вазифалар қишлоқ ва посёлка Советларининг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлигининг услуб ва методларини такомиллаштиришни, ҳар бир ходимнинг, ҳар бир депутатнинг топширилган иш учун шахсий жавобгарлигини оширишни, аппаратнинг ҳамма звеноларида давлат интизомини мустаҳкамлашни, омма билан алоқани кенгайтиришни, барча иш соҳаларига жамоатчилик асосларини тобора кўпроқ жорий этишни талаб қилади.

Область, район, шаҳар ижроия комитетлари қишлоқ ва посёлка Советларига конкрет раҳбарлик қилишлари, қонун лойиҳаларида уларга берилган ҳуқуқлар ва юклатилган вазифаларни амалга оширишда ёрдам кўрсатишлари, уларнинг ижодий ташаббусларини қўллаб-қувватлашлари ва рағбатлантиришлари, уларнинг иш тажрибасини ўрганишлари, умумлаштиришлари ва ёйишлари, давлат ҳокимияти қуйи органларига кадрларни тўғри танлаш ҳақида, кадрларнинг иш малакасини ошириш ҳамда уларни совет қурилиши ва қонунчилик назарияси соҳасида чуқур билимлар билан қуроллантириш ҳақида ғамхўрлик қилишлари лозим.

Қишлоқ ва посёлка Советларининг иш тажрибасини матбуотимизда, радио ва телевидение органларида ёритишни янада яхшилаш керак.

Қишлоқ ва посёлка Советларининг иш шароитини бундан буён ҳам яхшилаш, уларнинг моддий-молиявий базасини мустаҳкамлаш керак. Республика Министрлар Совети қабул қилган қарорда яқин йиллар ичида барча қишлоқ ва посёлка Советларини яхши бинолар, транспорт ва асбоб-ускуналар билан таъминлаш кўзда тутилади.

Қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисидаги қонунлар ғоят катта давлат аҳамиятига молик ҳужжатлар бўлиб, совет демократиясини янада ривожлантириш йўлида қўйилган янги қадамдир. Бу қонунлар ҳаракат учун, Советларнинг бутун иш фаолиятини яхшилаш учун қўлланма бўлиб хизмат қилади.

Халқимизнинг бутун ҳаёти ва ижодкорлик фаолияти ҳозир тарихий санага — Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик белгиси остида ўтмоқда. Халқимиз бу шонли юбилейни меҳнат соҳасида катта муваффақиятлар ва зафарлар билан муносиб кутиб олишга аҳд қилган.

Ҳеч шубҳа йўқки, Ўзбекистон ССР қишлоқ ва посёлка Советлари ўз фаолиятларини яхшилаб ва такомиллаштира бориб, ўз ҳуқуқларидан тўла фойдаланиб, партия томонидан ўз олдиларига қўйилган барча вазифаларни бажаришга эришадилар. Ленин юбилейи шарафига олиб борилаётган умумхалқ мусобақасига, коммунистик қурилишнинг янги муваффақиятлари учун курашга муҳим ҳисса қўшадилар. (Қарсаклар).

РЕСПУБЛИКАНИНГ 1969 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ВА ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДАГИ ДОКЛАДЛАР ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат А. Ҳ. ҲАМИДОВ нутқи

(ЎЗБЕКИСТОН ССР ЭНЕРГЕТИКА ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ МИНИСТРИ)

Ўзбекистон ССР Олий Советининг ҳозирги сессияси совет халқининг янги ижодий меҳнат ғайрати юксалган бир вазиятда йиғилди. Барча совет кишилари сингари Ўзбекистон энергетиклари Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар.

Тугаётган 1968 йил янги меҳнат зафарлари йили бўлди. Маҳсулот реализация қилиш ўтган йилга нисбатан қарийб 8 процент кўпаяди. 1969 йилда реализация плани эса яна 7,7 процент ортади. 1968 йилда фақат бизнинг тармоғимизнинг ўзидан олинган фойда 86,5 миллион сўмни ташкил қилади, 1969 йилда эса 92,5 миллион сўм миқдорида фойда олиш кўзда тутилмоқда. Ўртача иш ҳақи ҳам тўхтовсиз кўпайиб бормоқда.

Ислоҳот, энергетика системаси корхоналарининг барча экономика иши даражасига ижобий таъсир кўрсатди. Республикада иссиқлик электр станциялари қурилишининг юксак суръатлари туфайли энергетика қувватларининг тўхтовсиз ўсиши таъминланди.

Аммо энергетика қурилиши бўйича бош пудратчи — «Узбекгидроэнергострой» трести уй-жой ва маданий-маиший аҳамиятдаги объектларни қуриш юзасидан белгиланган планларни йилдан-йилга барбод этиб келмоқда. Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг трестларига нисбатан ҳам шундай эътирозларимиз бор.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми, шунингдек Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг шу йил ноябрь ойида бўлиб ўтган XIV пленуми қишлоқ хўжалигини тағин ҳам ривожлантириш юзасидан конкрет программа белгилаб берди. Биз энергетиклар мазкур улуғвор программанинг амалга оширилишини ўзимиз учун кенг фаолият майдони деб биламиз. Ўзбекистонда сўнгги йиллар мобайнида қишлоқни электрлаштиришни тағин ҳам ривожлантириш юзасидан катта иш қилинди. Республика Олий Совети сессиясининг муҳокамасига тақдим қилинган 1969 йилги халқ хўжалик планининг лойиҳасида электр сим йўллари қурилишини кўпайтириш кўзда тутилади. Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг 140 минг хонадонини электрлаштириш вазифаси турибди. 1970 йилда капитал маблағлар ҳажмини 2 баравар кўпайтириш мўлжалланади. Бу нарса партия ва ҳукумат қишлоқ меҳнаткашлари хонадонларини электрлаштириш тўғрисида қўйган вазифасини асосан беш йиллик охиригача бажариб бўлишга имкон беради.

Республика энергетиклари қишлоқ меҳнаткашлари хонадонларини ёппасига электрлаштиришни поёнига етказиш тадбир-чораларини ишлаб чиқдилар. Қишлоқ хўжалигини электрлаштириш билан шуғулланувчи ягона трест — «Узсельэлектрострой»ни ускуналаш юзасидан бир қанча масалаларни ҳал қилиш, республиканинг жанубий ва ғарбий районларини электрлаштириш учун икки, уч янги механизациялашган колонналар тузиш ва уларни ускуналаш зарур. Биз Ўзбекистон ССР Госпланидан 1969 йилда ана шулар учун зарур механизмлар, транспорт ҳамда бошқа воситалар ажратиб берилишини кўзда тутишини сўраймиз.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига электр энергиясини жорий қилиш масаласи жуда муҳим иш ҳисобланади. Шу иш билан шуғулланиши керак бўлган «Узсельхозтехника» бирлашмаси бунга катта эътибор бермоғи керак.

Бундан ташқари министрлик капитал маблағларини реал молия манбалари билан таъминлашга алоқадор бўлган масалалар кўриб чиқилишини сўрайди.

Мен республика Министрлар Совети тақдим қилган 1969 йилги халқ хўжалик плани ва давлат бюджетини тасдиқлаш тўғрисида сўзга чиққан депутатлар айтган таклифларни план-бюджет комиссиялари киритган тузатишларни ҳисобга олган ҳолда қўллаб-қувватлайман. (Қарсаклар).

Депутат У. ҲАСАНОВА нутқи

(ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ ТЕРЕШКОВА НОМЛИ КОЛХОЗ ПРАВЛЕНИЕСИНИНГ РАИСИ)

Биз республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1969 йилги плани ва бюджетининг лойиҳалари билан танишиб чиқдик. Биз республика Госпланидан Тошкент областининг 1969 йилги товар обороти топшириқларини диққат билан таҳлил қилишини сўраймиз, шунингдек аҳолига маиший хизмат кўрсатиш планлари аниқлаб берилишини ҳам сўраймиз.

Ҳозирги сессия областнинг 1969 йилги бюджетини 1968 йилги бюджетга нисбатан 6,9 процент кўпроқ қилиб белгилади. Маблағларнинг асосий қисми халқ хўжалиги ва социал-маданий қурилиш эҳтиёжларига сарфланади. Буларнинг ҳаммаси область меҳнаткашлари турмуш даражасини яна ҳам баландроқ кўтаришга, янги уйлар, мактаблар, коммунал, савдо-сотиқ ва маиший корхоналар қуришга имкон беради. Шу билан бирга, областда ҳал қилинмаган проблемалар ҳам оз эмас.

Ҳозир областда шаҳарлар ва ишчи посёлкалари кўпайиб кетди. Уларни ободонлаштириш учун қўшимча 1450 минг сўм ажратиш зарур. Халқ маорифи ва соғлиқни сақлашга қарашли баъзи бир муассасалар ўзи учун мослаштирилмаган биноларда жойлашган. Уларни ремонт қилиш, зарур асбоб-ускуналар билан таъминлаш ва бошқа харажатларга янги маблағлар керак бўлади.

Колхозимизнинг даромадлари йил сайин кўпайиб, қишлоқ меҳнаткашларининг маданий турмуши яхшиланиб бормоқда. Шу юксак минбардан фойдаланиб, район марказида ва колхозда биттадан маданият уйи қуришда ёрдам берилишини сўрайман. Бундан ташқари, районда мавжуд клублар ва кинотеатрларни жиҳозлаш учун замонавий мебеллар, стуллар, столлар етишмайди. Бизга ана шу борада ҳам ёрдам берилишини сўраймиз.

Депутат ўртоқлар! Область, район, колхоз меҳнаткашлари номидан 1969 йилги план ва бюджетни уларга киритилган тузатиш ва ўзгартишлар билан маъқуллайман. Биз улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш, беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун зиммамизга олган юксак мажбуриятларни шараф билан адо этамиз, деб ишонтиришга рухсат бергайсиз. (Қарсаклар).

Депутат П. ҚАЮМОВ нутқи

(АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ)

Область партия комитети билан область ижроия комитети қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ва аввало, пахтачиликни янада юксалтириш юзасидан зарур муҳим чора-тадбирларни белгилаб чиқдилар.

Ҳозир областда қишки қишлоқ хўжалик ишлари олиб борилмоқда. Колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари ҳамма қишлоқ хўжалик экинларидан, айниқса пахтадан мўл ҳосил олиш учун пухта замин ҳозирлашга ҳаракат қилмоқдалар. Лекин ишнинг муваффақияти баъзан бизнинг ўзимизга боғлиқ бўлмай қолади. Маълумки, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилнинг кам олинишига Қорадарёдан сув ичадиган ерларда сув тахчиллиги сабаб бўлди.

Ана шу ерларни сув билан таъминлашни бирмунча яхшилаш, шунингдек илгаридан ҳайдалиб келинаётган ҳамма майдонларнинг мелиорация ҳолатини кескин яхшилаш, ирригация тармоғини дуруст аҳволга келтирмоқ учун 1969 йилда иккита насос станцияси қуришимиз, катта ҳажмдаги ер қазиш, бетон ётқизиш ишларини ва бошқа ишларни бажаришимиз керак.

Шу ишларнинг бажарилишини таъминламоқ учун биз мелиорация ва сув хўжалиги министрлигидан қисқа вақт ичида бизга лойиҳа-смета ҳужжатларини етказиб беришни, етарли миқдорда механизм ва қурилиш материаллари ажратиб беришни илтимос қиламиз. Қишлоқ хўжалик министрлиги ва республика «Узсельхозтехника» бирлашмасидан зарур миқдорда ер қазиш ва ер текислаш техникаси ажратиб бериш масаласини ҳал қилишни сўраймиз.

Маиший объектлар ҳақида икки оғиз гапириб ўтмоқчиман. Биз корхоналар, уй-жой, болалар муассасалари ва бошқа маданий-маиший объектлар учун янги бинолар қуриш ва ишлаб турганларини реконструкция қилишга катта маблағлар ажратсакда, лекин қурилиш ташкилотларининг қуввати етарли бўлмаганлиги сабабли бу маблағларни ўзлаштира олмаймиз.

Бизнингча, областда иккинчи қурилиш трестини ташкил этиш масаласини ўйлаб кўриш, темир бетон буюмлари заводини 1969 йилдаёқ қуриб битказишни кўзда тутиш, шунингдек капитал қурилиш соҳасидаги вазифаларни муваффақиятли уддалаш имконини берувчи бошқа бир қанча тадбирларни кўриш лозим.

Биз маҳаллий Советларнинг уй-жой фондини капитал ремонт қилишга, шаҳарларни ва район марказларини ободонлаштиришга, социал маданий муассасаларни капитал ремонт қилишга ҳамда уларга зарур анжомлар ва ускуналар сотиб олиб беришга ажратилган маблағларни кўпайтиришни сўраймиз.

Мактабларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш областимиз учун энг актуал проблема бўлиб қолди. Ўқув юртлари қуриш учун областга қўшимча маблағ ажратиш зарур.

Андижон областининг меҳнаткашлари область олдида турган катта вазифаларни шараф билан бажармоқ учун имкони бўлган ҳамма чораларни кўрадилар, деб сессия қатнашчиларини ишонтиришга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

Депутат А. И. РУЦКИЙ нутқи

(СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ)

Бундан ярим аср муқаддам В. И. Ленин Мирзачўлни ўзлаштириш учун 50 миллион сўм маблағ ажратиш тўғрисидаги декретни имзолаган эди. Шундай қилиб, Ленин партиясининг иродаси, барча совет халқининг актив мадади туфайли Мирзачўл коммунизм қурувчи совет кишисига мўл-кўл эҳсонларини бера бошлади.

Мирзачўл имкониятларидан яна ҳам тўлароқ фойдаланиш учун бундан олти йил муқаддам бизнинг областимиз ташкил этилди.

Саноат корхоналари, транспорт ташкилотлари ва алоқа муассасалари беш йиллик учинчи йилининг планларини муддатидан илгари бажардилар. Пландан ташқари 9 миллион сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилинади. Корхоналарнинг фондлари анчагина кенгайтирилиб, ишлаб чиқаришни ҳамда ишчи ва хизматчиларнинг маданий-маиший шароитларини тағин ҳам яхшилашга сарфланади.

Шу йил колхоз ва совхозлар қарийб 2 йиллик планга тўғри келадиган миқдорда дон ва шоли етиштирдилар ва давлатга сотдилар. Давлатга қовун-тарвуз, картошка, узум, гўшт, сут, тухум, жун ва қоракўл тери топшириш планлари муддатидан илгари бажарилди. Қорамол, чўчқа, паранда сони кўпайди, маҳсулдорлиги ортди. Областда ҳар йили суғориладиган майдонлар кўпайиб бормоқда. Область бунёдга келганидан бери колхоз ва совхозлар Ватан омборларига 2576 минг тонна, ўртача ҳисобда ҳар йили 429,4 минг тоннадан қўриқ ер «оқ олтини»ни тўкдилар. Лекин бу йил давлат биздан 100 минг тоннадан зиёдроқ пахта кам олди. Камчиликларга барҳам бериш юзасидан амалий тадбирлар кўрилмоқда, область колхоз ва совхозларининг меҳнаткашлари пахта топшириш беш йиллик планининг шак-шубҳасиз бажарилиши учун қўлларидан келган ҳамма ишни қиладилар.

Ҳозирга қадар бизда ялпи пахта етиштириш экин майдонларини кенгайтириш ҳисобига ошириб борилган бўлса, эндиликда экин майдонларини кенгайтириш билан бир маҳалда ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни ошириш вазифаси қўйилмоқда. Бу нарса даставвал суғориладиган эски зонадаги ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилаш юзасидан жуда катта ишлар қилинишини талаб этади.

Бизда область ишлаб чиқариш кучларини тағин ҳам ривожлантириш юзасидан мавжуд имкониятлар ҳали тўла-тўкис ишга солинаётгани йўқ. Корхоналарнинг бир қисми ҳамон саноат ишлаб чиқариш планларини бажармаяпти. Капитал қурилиш планларининг бажарилмаслиги жиддий камчиликлардан бири бўлиб қолмоқда. Ҳозирги вақтда мавжуд камчиликларга барҳам бермоқ учун иложи борича ҳамма чоралар кўрилмоқда.

Республика ҳукумати Ўзбекистон ССР Олий Советининг муҳокамасига тақдим этган халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1969 йилги плани ва давлат бюджетининг лойиҳалари республикада экономика, фан ва маданиятни тағин ҳам ривожлантириш вазифаларига тўла-тўкис жавоб беради. Бюджет лойиҳасида Сирдарё области учун кўзда тутилган маблағлар асосан халқ хўжалик планида белгиланган тадбирларнинг бажарилишини таъминлайди. Область ижроия комитети 1969 йилги бюджет ва халқ хўжалик плани юзасидан бир қанча масалалар бўйича ўз мулоҳаза ва таклифларини план-бюджет комиссиясига маълум қилди ва уларни иложи борича қондирилишини сўрайди. Сирдарё областининг меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, 1969 йилги халқ хўжалик планини муваффақият билан бажарадилар, деб Олий Советни ишонтирамиз. (Қарсаклар).

ҚЎШМА БАЁНОТ

СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико расмий дўстона визит билан 1968 йил 21 декабрдан 24 декабргача Бирлашган Араб Республикасида бўлди.

Бирлашган Араб Республикаси Президенти Жамол Абдул Носир СССР ташқи ишлар министрини қабул қилди ва у билан суҳбатлашди. Суҳбатлар Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасидаги муносабатлар учун характерли бўлиб қолган дўстлик ва ўзаро ишонч вазиятида ўтди.

А. А. Громико билан БАР ташқи ишлар министри Маҳмуд Риад ўртасида ҳам музокаралар бўлиб ўтди.

Шу учрашувлардан СССР билан БАР ўртасидаги икки томонлама муносабатларга доир бир қанча масалалар муҳокама қилинди.

1967 йил 5 июнда Исроилнинг араб давлатларига қарши қилган агрессияси натижасида Яқин Шарқда вужудга келган аҳволга доир масалалар ҳақида фикрлашиб олинди.

Томонлар ҳисоблайдиларки, Исроилнинг масъул шахслари томонидан берилган баёнотларда ҳам эълон қилинаётган ва шу районда Исроил олиб бораётган территорияларни босиб олиш сиёсати Яқин Шарқда тинчлик ўрнатишга халақит бермоқда.

Хавфсизлик кенгашининг 1967 йил 22 ноябрда қабул қилган резолюциясини бажаришдан Исроилнинг бош тортганлиги ва учала араб давлатлари территориясининг ҳамон оккупация қилинаётганлиги Исроилнинг мана шу босқинчилик сиёсатидан далолат бермоқда ва БМТ устави асосий принципларига хилоф равишда шу давлатларнинг суверенитети ва хавфсизлигига қарши агрессияни давом эттиришдан иборатдир.

Совет Иттифоқи ва Бирлашган Араб Республикаси шуни маълум қиладиларки, Яқин Шарқда тинчлик ўрнатилиши Исроилнинг Хавфсизлик кенгаши резолюциясини бажаришини ва 1967 йил 5 июнда қилган агрессияси натижасида босиб олган барча араб территорияларидан ўз қўшинларини олиб кетишини талаб қилади.

Совет Иттифоқи ҳукумати Бирлашган Араб Республикасининг ва бошқа араб мамлакатларининг агрессия оқибатларини тугатиш йўлидаги адолатли курашини тўла равишда қўллаб-қувватлайди, деб яна бир марта билдиради.

СССР ҳукумати Бирлашган Араб Республикасининг тутган позициясига юксак баҳо беради ва БАР Хавфсизлик кенгаши резолюциясини қабул қилганлигини ва уни бажаришга тайёр эканлигини билдирганлигини, шунингдек БМТ бош секретарининг махсус вакили элчи Гуннар Ярринг билан тўла ҳамкорлик қилишга тайёр эканлигини билдирганлигини уқтириб ўтади.

Бирлашган Араб Республикаси ҳукумати Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш, араб халқлари қонуний ҳуқуқларининг мустақиллигини ҳимоя қилиш ва Яқин Шарқ районида мустаҳкам ва адолатли тинчлик ҳамда хавфсизликни барқарор қилиш йўлида Совет ҳукуматининг кўраётган тадбирларига юксак баҳо беради.

Томонлар Совет Иттифоқи билан БАР ўртасидаги дўстона муносабатлар ўзаро ишончнинг мустаҳкам негизига асосланганлигини таъкидлаб ўтадилар. Томонлар ҳар иккала давлат учун қизиқарли бўлган масалалар юзасидан ўзаро маслаҳатлашиш ва алоқа боғлаб туришни янада давом эттиришни муҳим, деб ҳисоблайдилар. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IV СЕССИЯСИ

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ҚИШЛОҚ ВА ПОСЁЛКА СОВЕТЛАРИ ҲАҚИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚОНУНЛАРИНИНГ ЛОЙИҲАЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ ДОКЛАД ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат Д. ЕШИМБЕТОВ нутқи

[ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ]

Партиямизнинг XXIII съезди коммунистик қурилишнинг янги босқичида Советларнинг олдида турган вазифаларни аниқлаб берар экан, социалистик демократизмни тағин ҳам ҳар томонлама ривожлантириш конкрет йўлларини, давлат ва жамоат ишларини бошқаришга оммани янада кенгроқ жалб қилиш конкрет йўлларини белгилаб берди. Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари социалистик давлатни ривожлантиришда алоҳида роль эгаллайдилар. Қишлоқ ва посёлка Советлари маҳаллий Советларнинг аҳолига, унинг талаб ва эҳтиёжларига энг яқин турувчи кўпдан-кўп ва оммавий бўғини бўлиб, ҳокимият органлари системасида жуда катта кучдир. Шуни айтиш кифояки, Қорақалпоғистон АССРнинг овул ва посёлка Советлари хизмат кўрсатаётган территорияда автоном республика аҳолисининг ярмидан ошиғи яшайди. 36 колхоз, 50 совхоз, кўпдан-кўп корхона, қурилиш, маиший муассасалар бор.

Кўпгина овул ва посёлка Советлари ташкилий ва ташкилотчилик иши даражасини сезиларли равишда кўтардилар. Сўнгги вақтларда улар сессияларга тайёргарлик кўришга кўпроқ эътибор берадиган бўлиб қолдилар. Сессия муҳокамасига актуал масалалар қўйилмоқда. Шу масалаларнинг характеригина эмас, шу билан бирга уларни тайёрлаш принципи ҳам жиддий равишда ўзгармоқда. Депутатлар сессия ўтказилиш куни ва жойи тўғрисида барвақт хабардор қилиб қўйилмоқдалар. Қарорларнинг лойиҳалари депутатларга барвақт тарқатилмоқда, меҳнаткашларга билдирилмоқда маҳаллий матбуот, радиода ёритилмоқда. Буларнинг ҳаммаси мўлжалланаётган тадбирлар тўғрисида аҳолини кенг хабардор қилишга, меҳнаткашларнинг таклиф ва маслаҳатларини ҳисобга олишга имкон бермоқда.

Овул ва посёлка Советлари ижроия комитетларининг сессияларга тегишли аҳамият бермаётганлари ҳам бор. Баъзи ерларда сессиялар ҳамон расман ўтмоқда, депутатлар бу сессияларда тўла-тўкис қатнашмаяпти ва активлик кўрсатмаяпти. Одатда бу сессияларда нотиқлар доираси тор бўлиб қолмоқда. Советларнинг ролини янада кўтариш, уларнинг фаолиятини жанговар мазмун билан тўлдириш, улар ўз ҳуқуқларидан тўла фойдаланишларини таъминлаш зарур.

Совет ходимлари кадрларини танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш юзасидан ўтган йилнинг март ойида бошланган катта ишни давом эттирмоқ лозим. Қорақалпоғистон Автоном Республикаси Олий Советининг Президиуми ва район Советларининг ижроия комитетлари овул ва посёлка Советларининг ходимлари билан мунтазам равишда семинарлар ўтказиб турадилар, турли масалалар юзасидан берадиган ҳисоботларини тинглайдилар, орттирилган ижобий тажрибаларни якунлаб, тарқатадилар.

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисидаги қонунлар хўжалик ва маданий қурилиш масалаларини ҳал қилишда Советларнинг таъсирини анча кўтарибгина қолмай, шу билан бирга маҳаллий Советлар барча бўғинларининг ишини яхшилашга ҳам хизмат қилади.

Автоном республикамизнинг меҳнаткашлари меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисидаги қонунларни жуда маъқуллаб мамнуният билан қабул қилиб олишларига шак-шубҳа йўқ. (Қарсаклар).

Э. Т. ШАЙХОВ нутқи

[ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ]

Келгуси йилга белгиланган марралар маҳаллий Советлар олдига янги вазифалар қўяди. Қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисидаги янги қонунлар халқ хўжалиги вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга шак-шубҳасиз ёрдам беради.

КПСС Марказий Комитетининг «Қишлоқ ва посёлка Советлари ишини яхшилаш тўғрисида»ги қарори ва СССР Олий Совети Президиумининг «Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советларининг асосий ҳуқуқлари ва мажбуриятлари тўғрисида»ги Фармони жонажон Коммунистик партия билан Совет ҳукумати ғамхўрлигининг ёрқин тимсоли бўлиб, советлар тўғрисидаги, маҳаллий ҳокимият органларининг роли ва обрўсини ошириш тўғрисидаги Ленин ғояларининг конкрет равишда рўёбга чиқарилишидир.

Қишлоқ ва посёлка Советларининг раислари, шу Советларнинг депутатлари ўз ишларини активлаштирдилар ва ҳозир хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишнинг барча энг муҳим тадбирларида қатнашмоқдалар. Область ва район Советларининг депутатлари қишлоқ ва посёлка Советларининг сессияларида иштирок этиб, ўз округларида сўзга чиқмоқдалар, сайловчилар олдида ҳисоб бермоқдалар.

Қишлоқ Советлари ўз территориясидаги колхозлар ва бошқа ташкилотлар экономикасига сезиларли таъсир ўтказмоқдалар. Шу туфайли уларнинг аҳоли билан алоқаси тобора мустаҳкамланиб, шу куннинг талаби билан ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар доираси ва уларнинг актуаллиги кенгайиб бормоқда.

Шу жиҳатдан олганда Юқори Чирчиқ районидаги Аэганчи қишлоқ Советининг тажрибаси ибратлидир. Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Жибека Елибоева бу Советга раислик қилмоқда. Қишлоқда яшовчи ҳар уч кишининг бири Советнинг активи ҳисобланади. Бу активлар доимий комиссияда ёки депутатлар группасида ишлайди. Советнинг таъсири ва обрўси катталигининг сири ана шунда.

Чиноз посёлка Совети ва депутатларнинг актив аралашуви билан Янги Чиноз аҳолисини сув билан таъминлаш, аптека, тиш даволаш пункти очиш масаласи ҳал қилинди, 500 номерли автомат телефон станцияси, кўл, магазин қуриб битказилмоқда, областимиздаги қуйи маҳаллий ҳокимият органлари КПСС Марказий Комитетининг қарори билан СССР Олий Совети Президиуми Фармони чиққанидан кейин қишлоқ хўжалик ва саноат ишлаб чиқариши билан яқиндан шуғуллана бошлаганлигини, меҳнат унумдорлигини, ҳосилдорликни оширишда корхоналарга, колхоз ва совхозларга ёрдам бера бошлаганлигини кўрсатувчи кўпгина мисолларни келтириш мумкин. Улар колхоз правлениелари ва совхоз дирекциялари билан, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари билан ўзаро муносабатларини тўғри уюштириб, уларнинг фаолиятини яхшироқ контроль қила бошладилар.

Советнинг обрўси ва таъсири ҳуқуқларининг миқдорига қараб эмас, балки шу ҳуқуқлардан тўғри фойдаланишга ва контролни амалга оширишга қараб белгиланади, чунки қишлоқ Совети жойлардаги олий ҳокимият бўлиб, унинг ҳуқуқлари хўжаликни кундалик тартибга солиш ишларидан юқори кўтарилиши лозим.

Биз Ўзбекистон ССРнинг «Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисида»ги қонун лойиҳасини батамом маъқуллаймиз ва бу қонун маҳаллий Советларнинг ролини янада мустаҳкамлашга ҳамда умумдавлат вазифаларини ҳал қилишга сўзсиз хизмат қилади, деб ҳисоблаймиз (Қарсаклар).

С. ОРЗИБЕКОВ нутқи

[АНДИЖОН ОБЛАСТЬ, ИЗБОСКАН РАЙОНИДАГИ МАДАНИЯТ ҚИШЛОҚ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ]

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати маҳаллий Советларнинг ишини яхшилаш масалаларига доимо катта эътибор бериб келмоқдалар. Сўнгги йиллар халқ хўжалигида ва маданий қурилишда қишлоқ ва посёлка Советларининг ролини ошириш юзасидан бир қанча муҳим тадбирлар амалга оширилди.

Шу туфайли маҳаллий Советларнинг фаолият доираси кенгайди, хўжалик, молия ишларини, ердан фойдаланиш масалаларини ҳал қилишда, аҳолига маиший ва социал-маданий хизмат кўрсатишда уларнинг раҳбарлик роли ошди. Қишлоқ ва посёлка Советларининг моддий молиявий базаси мустаҳкамланди.

Сўнгги вақтларда 13 минг кишидан ортиқ аҳоли яшаётган бизнинг Маданият қишлоқ Советимиз ҳаёти ва фаолияти активлашди. Қишлоқ Совети ўз ҳуқуқларидан фойдаланиб муайян иш бажарди.

Бизда халқ хўжалиги ва маданий қурилишнинг турли соҳаларида ишловчи депутатлар доимий комиссиялари ишлаб турибди. Бу йил қишлоқ хўжалик доимий комиссиясининг аъзолари айниқса ташаббус кўрсатиб ишладилар. Улар ишлаб чиқариш кучларининг жойлаштирилиши ва моддий-техника воситаларидан фойдаланишнинг аҳволини ўрганар эканлар, колхоз ички резервларини очиб, меҳнат унумдорлигини кўтаришда муҳим ёрдам кўрсатдилар.

Қишлоқ Советининг ижроия комитети депутатларнинг актив иштирокида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши масалаларини мунтазам равишда кўриб борди.

Партия ташкилотининг раҳбарлигида қишлоқ Совети, унинг барча депутатлари ўтказаётган ташкилий ва тарбиявий иш ўз самараларини бермоқда.

Колхозлар олаётган катта даромадлар ҳар йили капитал қурилишга, ободончиликка катта-катта маблағлар ажратишга имконият бермоқда. Натижада сўнгги икки йил мобайнида қишлоқ Советида 400 дан ортиқ уй-жой, 80 ўринли ошхона, чойхона, ҳаммом, икки мактаб, маиший хизмат корхонаси қурилди, 22 километр йўлга асфальт ётқизилди.

Сайловчиларимиз депутатларга 65 наказ берган бўлсалар, шулардан 59 таси бажарилди. Қишлоқ марказида 30 ўринли болалар боғчаси битказилиб, фойдаланишга топширилди. 4 магазин ва тикувчилик устахонаси қурилди.

Сессия муҳокамасига қўйилган меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисидаги қонунлар бизнинг вазифаларимизга тўла-тўкис жавоб бера олади. Бу қонунлар қишлоқ ва посёлка Советларининг ишини яхшилашда, халқ хўжалиги ва маданий қурилишда уларнинг ролини оширишда муҳим роль ўйнайди. Мен мазкур қонунларнинг лойиҳаларини тўла маъқуллайман. (Қарсаклар).

Депутат А. ЮСУПОВ нутқи

[ЯНГИАРИҚ РАЙОНИДАГИ ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ КОЛХОЗ РАИСИ]

Қишлоқ ва посёлка Советларининг ташкилий-оммавий иши колхоз ва маданий қурилишнинг конкрет вазифаларини ҳал қилишга қаратилган.

Бизнинг қишлоқ Советимиз колхозларнинг фаолиятида демократик принципларга риоя қилиниши устидан ер фондларидан тўғри фойдаланиш, социалистик қонунларга, жамоат тартибига риоя қилиниши ва гражданларнинг ҳуқуқлари муҳофаза қилиниши устидан қатъий назорат ўрнатди. Қишлоқ Совети қонун белгилаб берган ҳуқуқларни амалга оширар экан, барча ташкилотлар ва муассасаларнинг шунингдек гражданларнинг бутун куч-қувватларини халқ маорифини, соғлиқни сақлашни, социал таъминот, савдо-сотиқ, маиший хизмат, қишлоқ посёлкаларини ободонлаштириш, уй-жой ва йўллар қурилишини яхшилашга қаратмоқда ва йўналтирмоқда.

Колхозимиз меҳнаткашлари партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шу съезддан кейин бўлиб ўтган Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, катта муваффақиятларга эришдилар. 1968 йилда ҳар гектар ердан 40,2 центнер пахта олинди. Давлатга жами 9306 тонна пахта сотилди. Пахта тайёрлаш плани 134 процент бажарилди, барча ҳосилнинг 40 процентидан ошиғи машиналарда териб олинди. Хўжаликнинг барча планлари ва мажбуриятлари ошиғи билан бажарилди. Совет депутатлари мана шу муваффақиятларга эришишга катта ҳисса қўшдилар.

Депутатлар ва қишлоқ Советлари доимий комиссияларининг самарали фаолиятлари туфайли колхоз экономикаси йил сайин мустаҳкамланиб, колхозчиларнинг маданий турмуш даражаси кўтарилиб бормоқда. Ҳамма колхозчилар бош план асосида қурилган замонавий янги уйларда яшамоқдалар. 1968 йилнинг ўзидагина 120 оила ҳовли тўйи ўтказди. Шу билан хутор системасига батамом барҳам берилди. Колхозда тикувчилик ва этикдўзлик устахонаси, 4 та сартарошхона, 6 та болалар боғчаси, 4 та медицина муассасаси, 11 савдо шохобчаси, 4 клуб, 6 кутубхона ишламоқда. Қишлоқ территориясида иккита ўрта, учта саккиз йиллик ва битта бошланғич мактаб бўлиб, уларда 2100 бола таълим олмоқда. 130 ўқитувчи улар билан тарбиявий иш олиб бормоқда.

Мен сессия қатнашчиларини Сарапоя қишлоқ Советининг депутатлари ва меҳнаткашлари мазкур сессияда муҳокама қилинаётган қонунларни тўла-тўкис қўллаб-қувватлайдилар ҳамда бундан буён ҳам қишлоқда социалистик демократияни бутун чоралар билан мустаҳкамлаб бориш мажбуриятини оладилар, деб ишонтирмоқчиман. (Қарсаклар).

Депутат А. Ф. ГАВРИЛОВ нутқи

[ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕКРЕТАРИ]

Областнинг маҳаллий Советлари партиянинг директиваларини амалга ошира бориб ўз ишларини такомиллаштириш соҳасида анчагина ишларни қилмоқдалар. Ижроия органлари ходимларининг состави сезиларли даражада яхшиланди. Ижроия комитет раислари, уларнинг ўринбосарлари ва секретарлари орасида олий маълумотлилар, тўлиқсиз олий ва ўрта маълумотлилар 90 процентни ташкил қилади.

Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашнинг яхшиланиши натижасида маҳаллий Советларнинг иш савиясини янада ошириш учун зарур шарт-шароитлар вужудга келди. Советлар ишининг янги хилма-хил форма ва методлари топилди. Сессияларни чақириш ва ўтказишга катта эътибор бериладиган бўлиб қолди.

Советларнинг ролини ошириш, уларнинг фаолият доирасини кенгайтиришга оид масалалар область Советининг сессияларида мунтазам равишда муҳокама қилинмоқда. Шаҳар, район, қишлоқ ва посёлка Советлари сессияларида иқтисодий реформани амалга ошириш, аҳолига маиший хизматни янада кучайтириш, социалистик мулкни муҳофаза қилиш, ободончилик, савдо ва умумий овқатланишни, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш ишларини яхшилашда Советларнинг ролини ошириш масалалари муҳокама қилинмоқда.

Бевосита корхоналарда, муассасаларда, колхозлар ва совхозларда аҳоли ўртасида ҳисобот бериш каби демократик принциплар кейинги вақтларда Советлар ва уларнинг ижрочи органлари фаолиятида амалда мустаҳкам ўрин олмоқда. Сайловчиларнинг наказларини бажаришда депутатларнинг фаолияти кучайтирилган. Сайловлар вақтида тушган 13 мингдан кўпроқ наказдан ҳозиргача қарийб 10 минг наказ бажарилди.

Советларнинг ишларида қўлга киритилган муайян ютуқлар уларга нисбатан партия раҳбарлиги яхшиланганлиги билан бевосита боғлиқдир. Область, шаҳар, район партия комитетлари ва ижроия комитетлардаги бошланғич партия ташкилотлари Советларга эътиборни кучайтириб, уларнинг роли ва жавобгарлигини оширдилар, уларнинг ижодий ташаббускорлигини, муҳим масалаларни ҳал этишда мустақиллигини кучайтирдилар ва қўллаб-қувватладилар.

Совет органлари фаолиятининг яхшиланишига республика Министрлар Совети ҳузуридаги совет ходимлари малакасини ошириш курслари ёрдам бермоқда. Машғулотларни яхшилаш, ўқув программасини такомиллаштириш масалаларини қараб чиқиш керак эди. Совет ходимлари тайёрлаш учун Тошкент Давлат университетининг юридик факультети ҳузурида махсус бўлим ташкил этиш ёки шу факультетга қабул қилинадиган студентлар сонини анча кўпайтириш керак.

Республика Фанлар академиясининг фалсафа ва ҳуқуқ институти совет қурилиши тажрибаларини ўрганиш ва умумлаштириш соҳасидаги илмий ишларни кенг ривожлантириши лозим. Республика нашриёти маҳаллий Советларга ёрдам учун ўзбек тилида кўпроқ материаллар нашр қилиши керак.

Фарғона область маҳаллий Советлари партия ташкилоти раҳбарлигида ўз ишларини ҳар жиҳатдан яхшилаш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қиладилар. КПСС XXIII съезди томонидан қўйилган коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини муваффақиятли адо этадилар, деб Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясини ишонтиришга рухсат бергайсиз. (Қарсаклар).

Депутат А. ОЛЧИНБОЕВА нутқи

[САМАРҚАНД РАЙОН ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ]

Район маҳаллий Советлари партия қарорларига амал қилиб, ўз фаолиятларида кескин ўзгариш ясадилар. Икки янги қишлоқ Совети ташкил қилинди. Энди бу қишлоқ Советлари ўзларига берилган ҳуқуқлардан тўла фойдаланяптилар.

Сўнгги вақтларда аҳоли ўртасида маҳаллий Советларнинг обрўси ва роли сезиларли даражада кўтарилди. Қишлоқ Советлари қишлоқларни ободонлаштиришга, бош план бўйича қурилиш олиб боришга, аҳолига маданий-маиший ва медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш масалаларига жиддий эътибор бермоқдалар. Районнинг Даштакибола Комсомол, Улуғбек қишлоқ Советлари, шунингдек бошқа бир қанча қишлоқ Советларида колхоз уставига, колхоз ва совхозларда ердан фойдаланиш қоидаларига риоя қилиш, қишлоқларни бош план асосида қайта қуриш билан боғлиқ актуал масалалар кенг муҳокама қилинди. Қабул қилинган қарорлар ҳамиша маҳаллий Советларнинг назорати остида турибди. Шу ишларнинг ҳаммасида депутатлар ва жамоат ташкилотлари алоҳида активлик кўрсатмоқдалар.

«Қишлоқ ва посёлка Советларининг ишини яхшилаш тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг қарори эълон қилинганидан сўнг бу Советларнинг ташкилий ва оммавий иши анчагина яхшиланди. Сессиялар конституцияда белгиланган қатъий муддатларда ўтказилиб турибди. Уларда хўжалик ва маданий қурилиш билан боғлиқ конкрет масалалар тез-тез кўриб чиқилмоқда. Қишлоқ гражданларининг тез-тез ўтказилиб турган йиғилишлари, депутатларнинг сайловчилар олдида, ижроия комитетларнинг халқ олдида мунтазам равишда ҳисобот бериб туришлари қишлоқ Советларининг ишини яхшилашга имкон берди.

Аммо баъзи қишлоқ Советлари ўзларига берилган ҳуқуқлардан суст фойдаланишяпти. Қишлоқ Советларининг секретарлари депутатлар, доимий комиссиялар, жамоат ташкилотлари билан ҳали тегишли оммавий ташкилий ишлар олиб бормаяптилар. Улар кун бўйи турли-туман справкалар бериш билан чекланиб қоляптилар, холос. Шунинг учун ҳам, мен сессиядан қишлоқ Советларининг штат рўйхатига иш юритувчи штати киритилишини сўрашни мақбул бўларди деб ҳисоблайман.

Меҳнаткашларнинг қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисидаги қонун лойиҳалари муҳокама қилинар экан, мен район ижроия комитетларининг ташкилий-оммавий бўлимлари иши тўғрисида ҳам озроқ тўхталиб ўтишни истардим. Бизнинг районимизда кўпгина меҳнаткашлар 577 турли жамоат ташкилотларида қатнашади. Депутатлар, доимий комиссиялар ва жамоат ташкилотлари билан қилинадиган ҳамма ишни район ижроия комитетининг инструктори олиб боради. Депутатлар, доимий комиссиялар ва жамоат ташкилотларининг фаолиятини тўғри ташкил қилмоқ учун район ижроия комитетлари ҳузурида ташкилотчи-инструкторлик бўлими тузмоқ зарур. Бизнинг фикримизча, бу бўлим штатида консультант-юрист кўзда тутилмоғи лозим. Шунда маҳаллий Советларга бериладиган ташкилий ёрдам анчагина яхшиланган бўларди.

Маҳаллий Советлар ва районнинг барча меҳнаткашлари олдида турган катта ва масъулиятли вазифаларни бажармоқ учун барча шарт-шароитлар мавжуд. Районнинг сессияда қабул қилинган ҳужжатлардан илҳомланган маҳаллий Советлари депутатлари, барча меҳнаткашлари ўз олдиларида турган вазифаларни амалга ошириш учун барча куч ва ғайратларини сафарбар этишларига шак-шубҳа йўқ. (Қарсаклар).

И. А. ОРЛОВ нутқи

[СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ ИЛЬИЧ ПОСЁЛКА СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ]

Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисидаги қонун лойиҳаларида коммунистик қурилишда уларнинг роли ва мавқеи белгилаб берилган, депутатлар ва совет ходимларининг жуда кўп таклифлари ҳисобга олинган, Советлар ташкилий-оммавий ишларининг услуб ва методларини ҳар томонлама такомиллаштириш йўллари ва шакллари кўзда тутилган.

Ильич посёлка Совети — Сирдарё областида энг катта Советлардан бири. Бу ерда 17 мингдан ортиқ киши истиқомат қилади. Совет территориясида район, районлараро ва область аҳамиятига эга бўлган 29 та корхона бор.

Ильич посёлка Совети депутатларнинг ва жамоат кўнгилли ташкилотларининг актив ёрдамида ўзига берилган ҳуқуқлар доирасида корхоналар, қурилишлар, транспорт ва йўл ташкилотларининг ишлари билан шуғулланмоқда, аҳолига хизмат кўрсатиш, социал-маиший ва маданий муассасаларнинг ишларини яхшилашга кунт билан эришмоқда. Корхоналар, ташкилотлар, муассасаларнинг ишлаб чиқариш фаолиятига доир масалалар ва посёлканинг ободончилиги масалалари Совет сессияларида, ижроия комитет мажлисларида мунтазам равишда муҳокама қилинмоқда.

Посёлка Совети ижроия комитети кейинги вақтларда ўз ишларини планлаштиришни яхшилади, ишлаб чиқариш, аҳолининг маданияти ва турмушига доир асосий масалалар билан чуқурроқ шуғулланмоқда. Сессия ва ижроия комитети мажлислари ўз вақтида ва пухта тайёргарлик билан ўтказилмоқда.

Посёлка Совети доимий комиссияларининг фаолияти анча яхшиланди. Ўнта комиссия ўз ишлари тўғрисида Совет сессияларида ҳисоб берди. Ўртоқлик судлари, ота-оналар комитети, савдо комиссиялари, кўнгилли халқ дружиналари сингари жамоатчилик асосида ишлайдиган кўнгилли ташкилотлар ўз ишларини анча яхшиладилар.

Ильич посёлка Советининг ижроия комитети ўз сайловчилари ва барча аҳолига тўрт марта ҳисоб берди. Барча депутатлар ҳам ўз сайловчиларига ҳисоб берди. Берилган 24 та наказдан 19 таси бажарилди, қолган бешта наказ ҳам яқин орада бажарилади.

Қонун лойиҳаси посёлка Советларининг ҳуқуқларини анча кенгайтиришни назарда тутади. Советлар шу ҳуқуқлардан тўғри фойдаланиб, корхоналар ва ташкилотларнинг ишига тобора кўпроқ таъсир кўрсатадиган бўлиб қоладилар.

Илгариги Низомда социалистик мусобақани ташкил этишда Советларнинг роли тўғрисида ҳеч нарса ёзилмаган эди. Эндиликда барча қишлоқ ва посёлка Советлари қонунга мувофиқ, бу муҳим масала билан шуғулланишга мажбурдирлар.

Бугун Олий Совет қабул қиладиган қонунлар бизларга катта ҳуқуқлар беради, маҳаллий Советларнинг энг оммавий бўғини бўлган меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советларининг ташкилотчилик ролини янада оширишга имкон туғдиради. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР СОСТАВИДА ЯНГИ РАЙОНЛАР ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми ва меҳнаткашлар депутатлари область Советлари ижроия комитетларининг илтимоси қондирилсин, Ўзбекистон ССР составида қуйидаги қишлоқ районлари тузилсин:

Нукус райони. Қорақалпоғистон АССРда, маркази Оқмангит овули.

Район составига Бердах номли, Жданов номли, Крантов овул советлари территорияси ва Кегайли районининг Халқобод овул совети («Коммунизм» совхози фойдаланаётган ерлар чегараси) территориясининг бир қисми ва Нукус шаҳар Советининг маъмурий қарамоғида бўлган Совхозний овул совети қўшилсин.

Шофиркон райони. Бухоро областида, маркази Шофиркон қишлоғи.

Район составига Денов, Жўйнов, Дўрмон, Тезгузар, Чандир, Қалмоқон, Шофиркон қишлоқ советлари территорияси ва Вобкент районидаги Кўлиҳовли қишлоқ совети (Куйбишев номли колхоз фойдаланаётган ерлар чегараси) территориясининг бир қисми қўшилсин.

Конимех районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» қишлоқ совети территорияси Вобкент райони составига берилсин.

Китоб райони. Қашқадарё областида, маркази Китоб шаҳар посёлкаси.

Район составига Китоб шаҳар посёлкаси, Шаҳрисабз районининг Куякбой, Қишлиқ, Макрид, Октябрь, Паландара, Пахтаобод, Сиваз қишлоқ советлари территорияси қўшилсин.

Оқдарё райони. Самарқанд областида, маркази Лойиш қишлоғи.

Район составига Иштихон районидаги Октябрь, Примкент, Янгикент, Янгиқўрғон қишлоқ советлари территорияси, Пайариқ район Дахбит қишлоқ совети территорияси, Самарқанд районидаги Боғибаланд қишлоқ совети (Энгельс номли колхоз фойдаланаётган ерлар чегараси) территориясининг бир қисми қўшилсин.

Каттақўрғон районидаги Каттакангли қишлоқ совети территорияси Иштихон райони составига берилсин.

Гагарин райони. Сурхондарё областида, маркази Комсомолобод қишлоғи.

Район составига Шеробод районидаги Бешкўтон, Гулистон, Комсомолобод ва Музрабод қишлоқ советлари территорияси қўшилсин.

Бўстонлиқ райони. Тошкент областида, маркази Ғазалкент шаҳри.

Район составига Ғазалкент шаҳри, Искандар шаҳар посёлкаси ва Орджоникидзе районининг Бўстонлиқ, Думалоқ, Тошпўлат Дадабоев номли, Қараманас, Қўшқўрғон, Сойлиқ, Угам қишлоқ советлари территорияси, шунингдек Чирчиқ шаҳар Советининг маъмурий қарамоғидаги Чорвоқ шаҳар посёлкаси территорияси қўшилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиум-нинг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. С. ШАТАЛИНАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Биология фанини ривожлантиришдаги ва халқ хўжалиги учун юқори малакали кадрлар тайёрлашдаги хизматлари учун В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети одам ва жонивор физиологияси кафедрасининг мудири профессор Антонина Степановна **Шаталинага** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. И. МАСЛОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН ВА ТЕХНИКА АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Узоқ йиллар самарали ишлаганлиги, илмий-педагогик соҳадаги катта хизматлари учун Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригация ва механизациялаш инженерлари институтининг профессори, аэрофотогеодезия ва олий геодезия кафедрасининг мудири, техника фанлари кандидати Михаил Иванович **Масловга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Узоқ йиллар самарали илмий-педагогик иш олиб борганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлганлиги муносабати билан В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети умуртқасиз ҳайвонлар зоологияси кафедрасининг мудири, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси Аҳрор Тўлаганович **Тўлаганов** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

Самарали илмий-педагогик ишлари ҳамда халқ хўжалигига юксак малакали инженер кадрлар тайёрлаганлиги учун Тошкент политехника институтининг илмий ишлар бўйича проректори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси Ҳосил Нурматович **Боймуҳамедов** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ЧОРВАЧИЛИКДАГИ ВАЗИФАЛАР

25 декабрда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мажлислар залида чорвачилик масалаларига бағишланган кенгаш бўлиб ўтди. Кенгаш ишида қишлоқ район партия комитетларининг секретарлари, райижроком раислари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, олимлар, мелиораторлар, бинокорлар қатнашдилар. Ўзбекистонда чорвачиликнинг аҳволи ва уни янада ривожлантириш чоралари ҳақида Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министри Н. Ж. Худойбердиев доклад қилди.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. М. Матчонов нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

ЗАФАР САТРЛАРИ

● «Узглавводстрой»нинг қурилиш саноат, автотранспорт ва унга қарашли бошқа ташкилот ва корхоналарнинг коллективлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун курашиб, йиллик топшириқни муддатидан илгари бажардилар.

● Доҳий юбилейига бошланган мусобақада меҳнат вахтасида туриб ишлаётган Ўзбекистон ССР маҳаллий саноат корхоналарининг коллективлари катта муваффақият қозондилар. Маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини муддатидан саккиз кун илгари адо этдилар. Ғайратли саноатчилар йил охиригача яна планга қўшимча равишда 2,3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилишди.

«АПОЛЛОН-8» КОСМИК КЕМАСИНИНГ ПАРВОЗИ

НЬЮ-ЙОРК, 25 декабрь. (ТАСС). Бугун Москва вақти билан соат 9 дан 10 минут ўтганда «Аполлон-8» космик кемаси Ой—Ер траекториясига чиқди. Бу маневр марш двигатели ёрдамида амалга оширилди, шу двигатель 200 секундга яқин ишлади.

Кема Ой—Ер траекториясига чиққунга қадар Ой атрофини эллипссимон орбита бўйлаб икки марта ва доирасимон орбита бўйлаб 8 марта айланиб учди. Икки марта ўтказилган телевизион сеанс вақтида Ой юзининг юборилаётган тасвирларини космонавтлар изоҳлаб турдилар. Космонавтлар Ойнинг ҳар иккала томонини кузатдилар ва фотосуратга олдилар. Космонавтлар ойшунос мутахассисларнинг илтимосига кўра Ой юзининг илмий жиҳатдан энг диққатга сазовор хусусиятларини таърифлаб бердилар.

Космонавтларнинг чарчаб қолганлиги сабабли Ойни кузатиш юзасидан белгиланган план бирмунча қисқартирилди.

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН ЙЎЛИДАН БОРИШ, ЛЕНИН ЎЗ ҲАЁТИНИ БАҒИШЛАГАН ИШ УЧУН ФИДОКОРОНА КУРАШ ОЛИБ БОРИШДАН ҲАМ АЗИЗРОҚ ВА ОЛИЖАНОБРОҚ НАРСА ЙЎҚ. ИШЧИЛАР, ДЕҲҚОНЛАР, ЗИЁЛИЛАР, КЎПМИЛЛАТЛИ БУТУН СОВЕТ ХАЛҚИ ЛЕНИНИЗМГА СОДИҚДИРЛАР, ЛЕНИН НОМИ БИЛАН ЯШАМОҚДАЛАР, МЕҲНАТ ҚИЛМОҚДАЛАР ВА ҒАЛАБА ҚОЗОНМОҚДАЛАР.

(КПСС Марказий Комитетининг «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қароридан.)

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

МОСКВА. «Советский художник» нашриёти В. И. Ленин юбилейига атаб ҳар хил китоблар, альбомлар, шиорлар, открикалар тайёрламоқда. Суратда: рассом Г. Илларионовнинг «В. И. Ленин юбилейини муносиб кутиб оламиз» деган плакати.

(ТАСС).

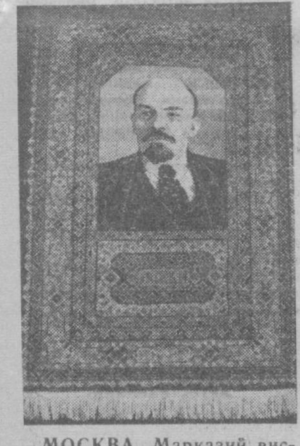

МОСКВА. Марказий виставка залида «СССР декоратив санъати» виставкаси очилди. Суратда: бокулик рассом К. Алиевнинг В. И. Лениннинг гиламга жойлаштириб ишлаган портрети.

Э. Евзерихин фотоси, (ТАСС).

ЛЕНИН номли колхоз Куйбишев областининг Большечерниговск районида етакчи хўжаликлардан ҳисобланади. Ленин орденли бу колхоз шу йил давлатга 180 минг центнер дон топширди. Бу пландагига қараганда икки марта ортиқдир. Давлатга гўшт сотиш плани ҳам ортиғи билан адо этилди.

Йиллар ўтиши билан колхозчиларнинг маданий турмуши яхшиланиб бормоқда. Колхоз территориясида кутубхона, устахоналар ва турар-жой бинолари салобат тўкмоқда. Суратда: 400 ўринлик маданият уйининг кўриниши.

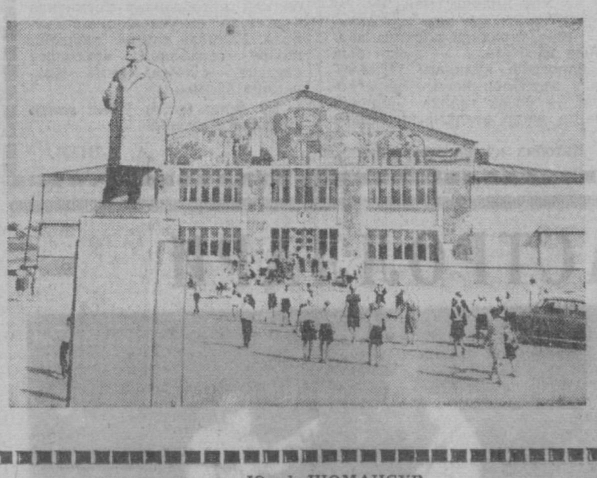

В. Савостьянов ва А. Овчинников фотоси, (ТАСС).

ДУНЁДА ЭНГ КАТТА ҚАБУЛХОНА

Шундай бўлдики, Путилов заводининг ишчиси Андрей Васильевич Иванов ўзининг редакцияга ёзган биринчи хатини большевистик газетага эмас, балки эсерлар варақасига йўллади.

Бу воқеа шундай бўлган эди. ...1918 йил. Мамлакат душманлар ҳалқасида қолган. Интервентлар ва оқгвардиячилар «қизил республика»ни қурол кучи билан бўғиб ташлаш ниятида эди. Бироқ, мамлакатда яна бир ашаддий душман — очарчилик ҳам хавф соларди.

Питер ишчилари «ғалла» ўлкаларида озиқ-овқат харид қилувчи комиссиялар туза бошлашди. Путилов заводида харид комиссиясининг раиси қилиб ишчи Андрей Васильевич Иванов сайланди. У Ростов ва Ярославл губернияларида бўлиб, ана шу жойларда ғалла борлиги, бироқ саноат марказларини таъминлашда дон-дунни яшириб қўяётган қулоқлар ва айрим маҳаллий ҳокимият органларига суқулиб кириб олган эсерлар саботажи тўсиқ бўлаётганлигига ишонч ҳосил қилди. Путиловчилар Ивановга Москвага бориб, шуларнинг ҳаммасидан Ильични хабардор қилиш вазифасини топширишди.

Владимир Ильич ишчининг гапларини диққат билан тинглади, нон танқислиги сабабларини сўради, кейин ёзув столи тортмасини очди-да, ундан бир қоғоз олди. Бу Халқ Комиссарлари Советининг озиқ-овқат Халқ Комиссарига қишлоқ буржуазияси билан кураш олиб боришда фавқулодда ваколат бериш тўғрисида ҳозиргина қабул қилган декрети эди. Декретни ўқиб чиққач, Ленин унга шу заҳотиёқ имзо чекди ва Ивановга узатди. Иванов ишчиларни шу ҳужжат билан таништириши зарур эди.

Андрей Васильевич Петроградга хурсанд қайтиб келди, заводда Ленин билан қилган суҳбати тўғрисида батафсил гапириб берди.

Орадан бироз вақт ўтгач «Правда» да Лениннинг Питер ишчиларига қарата «Очарчилик ҳақида»ги хати босилиб чиқди. Хат шу сўзлар билан бошланарди:

«Ўртоқлар! Менинг олдимга яқинда сизнинг делегатингиз, партиядош ўртоғингиз, Путилов заводининг ишчиси келган эди. Бу ўртоқ менга Питердаги очарчиликка оид ниҳоятда оғир аҳволни батафсил айтиб берди...»

Лениннинг хати матбуотда кўриниши биланоқ ҳар хил меньшевик ва эсерларнинг нашрлари «бу — уйдирма», «Ҳеч қандай ишчи борган эмас» деб жар сола бошладилар.

Иванов кунлардан бир кун Садовая кўчасидан ўтиб бораётиб, эсерлар газетасида «Ишчи Ленин ҳузурида» деган сўзлар қўштирноққа олинганлигини кўриб қолди, мақолада Путилов заводининг ишчиси Ленин ҳузурида бўлганлиги ҳақидаги фактни «Лениннинг ўзи тўқиганини», шу сабабдан хатда ишчининг фамилиясини айтмаганини кўрсатиб ўтилган эди.

Эсерларнинг туҳмати Ивановни ҳайратга солди. Андрей Васильевич уйига келиб, редакцияга муфассал хат ёзди, хатда ўзининг Ильич билан суҳбати тўғрисида ҳикоя қилди.

Худди кутилганидек, бу хат газетада босилиб чиққани йўқ, бироқ у кейинги жуда кўп хабар ва мақолаларга дебоча бўлди. Бундай хабар ва мақолаларни ишчи (кейинчалик инженер) Иванов энди большевиклар газеталарига ёзарди.

Ишчилар, қишлоқлардан келган вакиллар ҳикояси жонли, ажойиб фактларга бой бўларди. Шунда Владимир Ильич ўша ўртоққа шуларнинг барчаси ҳақида газетага ёзишни маслаҳат берарди.

1921 йилнинг февралида Москвага Владимир губерниясидан Иван Афанасьевич Чекунов ва Николай Андреевич Ганявин вакил бўлиб келишди.

Чекунов Воздвиженкадаги «Беднота» редакцияси ўрнашган бинонинг ўз кишиси бўлиб қолган эди. «Владимир губернияси, Горохова уезди, Фоминка қишлоғилик деҳқон Иван Афанасьевич Чекуновнинг ўз ўртоқлари ва қардош меҳнаткаш деҳқонларга очиқ хати» ҳам худди мана шу «Беднота»да босилганди. Хат катта қизиқиш уйғотди ҳамда В. И. Лениннинг эътиборини тортди.

Қишлоқ аҳли йиғини топшириғига мувофиқ, Москвага келган Чекунов ва Ганявин вокзалдан тўппа-тўғри «Беднота» га қараб йўл олишди. Редакция ходимлари Лениннинг қабулхонасига телефон қилиб, Владимир Ильич арзчи вакиллар билан қачон учрашишини келишиб олишди.

Ленин деҳқонларни қувонч билан кутиб олди, уларни стол ёнига таклиф этди, ўзи рўба-рўда ўтирди. Дарров кетма-кет саволлар бера бошлади: «Қишлоқда қандай янгиликлар бор?», «Деҳқонлар нима дейишмоқда?», «Нимадан норози бўлишяпти?» Кейин Владимир Ильич Ленин суҳбат мавзуини Чекуновнинг «Беднота» да босилган мақоласига кўчирди.

Чекунов деҳқонлар ҳаётини, уларнинг озиқ-овқат развёрсткасидан норозилигини жуда тўғри тасвирлаган ва қатъий солиқ деҳқонлар учун фойдалироқ бўларди, деган фикрни ўртага ташлаган эди. Иван Афанасьевич ўз режалари ва ҳамқишлоқларининг истагини баён қилиб берганида Владимир Ильич озиқ-овқат развёрсткасини натура солиғига алмаштириш ҳақидаги масалани ҳукумат қараб чиққани, яқин кунларда партия съезди муҳокама қилишини айтди.

— Сизнинг таклифларингиз эса жуда қизиқарли, —вакилларни эшикка томон кузатиб қўяр экан, Владимир Ильич Чекуновга мурожаат қилди. — Шулар тўғрисида албатта «Беднота»га ёзинг. Ахир Сиз бу газетанинг активисизку...

Бир кун ўтгач, газета «Деҳқонлар ўртоқ Ленин ҳузурида» деган сарлавҳа остида Владимир губерниясидан келган вакилларнинг ҳукумат бошлиги билан учрашуви ҳақида батафсил ҳисобот босиб чиқарди.

Ленин қабулидаги суҳбат вақтида кўтарилган масала шу қадар етилган, ҳаётий эдики, «Беднота» бу ҳақда жойлардан талайгина хатлар олди. Газета қишлоқ мухбирларининг мана шу хатларини эълон қилди. Газетанинг почтаси тўғрисидаги ахборотларнинг бирига қуйидагича илова қилинган эди: «Ўртоқ Ленин бир неча марта «Беднота» редакциясидан амалий таклифлари бўлган хатларни унга юборишни илтимос қилди. Ҳар бир амалий ва қимматли йўл-йўриқдан фойдаланилади».

Владимир Ильичнинг маслаҳати билан Чекуновни Ер ишлари Халқ комиссарлигига ишга таклиф этишди. У ҳар турли комиссиялар ишида қатнашди, деҳқонларни қабул қилди, уларнинг шикоятларини қараб чиқди. Шу билан бирга Чекунов «Беднота»да ҳамкорлик қилишни тўхтатмади. 1921—1922 йилларда Иван Афанасьевич «Беднота» да ўнларча оташин ва ўткир мақолалар эълон қилди. 1923 йилнинг ноябрида у Москвада чиқабошлаган «Крестьянская газета»нинг редколлегия аъзоси бўлди ва редакцияда деҳқонларнинг хатлари билан ишлаш бўлимини бошқарди.

КОСТРОМА губерниясидан чиққан партиясиз деҳқон Иван Гаврилович Гаврилин ҳам «Беднота»нинг деҳқонлар коллегияси аъзоси ва актив қишлоқ мухбири эди. 1921 йилнинг 26 декабрида, Советларнинг Бутунроссия IX съезди иш олиб бораётган бир пайтда, ер комиссиясига делегатлар сайлаш мажлисида унинг Ленин билан қилган суҳбати жуда қизиқ. Ана шу мажлисда М. И. Калинин Совет ҳокимиятининг қишлоқ ҳаётини яхшилаш учун кўраётган тадбирлари хусусида гапириб ўтди.

— Сиз бизлар билан жуда хушмуомала бўляпсиз,— гапга қўшилди Гаврилин орага тушган жимликни бузиб, —бизлардан ҳам зўрма-зўраки коммунистлар чиқараётган бўлманг тағин?

Гаврилиннинг хотирлашича, Михаил Иванович бу луқмани эшитмаган, бироқ Ленин қишлоқ мухбирига ўгирилиб, шундай деган:

— Отахон, зўрма-зўраки коммунист бўлманг, асло ундай қилманг. Биз ҳамиша партияни ясама коммунистлардан тозалаб келмоқдамиз. Қанчалик тўла тозалашга эришаркинмиз, бунисини билмайман. Бизни яхши тушунадиган ҳалол гражданлар экансиз, шунинг ўзи кифоя, шунинг ўзи янги ҳаёт қуришимиз учун кифоя қилади...

ТВЕРЛИК биринчи қишлоқ мухбири Александр Ильич Гусевнинг Ленин билан учрашиш тарихи ҳам жуда ажойиб. 1921 йилнинг январида бўлиб ўтган губерня деҳқонларининг партиясиз конференциясида А. И. Гусев «Тверская правда»нинг актив мухбири сифатида Ленин ҳузурига борадиган делегат қилиб сайланди.

Совет давлатининг асосчиси ва қишлоқ мухбири деҳқонларнинг аҳволи, маҳаллий ҳокимият органларининг иши, қишлоқда газеталар етишмаётгани, мактаблар, вайронагарчилик, бошқа давлатларга муносабат тўғрисида узоқ гаплашишди. Суҳбат тугагач, Гусев Лениндан «Менинг олдимда фалончи бўлган эди» деган мазмунда икки энлик ишончли қоғоз қилиб беришини сўради. Владимир Ильич кулди-да, стол ёнига қайтиб келиб ён дафтар варагига шундай деб ёзиб берди:

«Ўртоқ Александр Ильич Гусевга, 30.1.1921 даги суҳбатимиздан хотира бўлсин.

В. Ульянов (Ленин)».

Тверга қайтиб келиб, Гусев энг аввал редакцияга кирди. 1921 йилнинг 11 февралида «Тверская правда» Гусевнинг Ленин ҳузурига қилган сафари ҳақидаги мақолани босиб чиқарди. Мақола ёнида Владимир Ильичнинг ҳалиги кичкинагина эсдалик хати ҳам эълон қилинган эди.

1918 ЙИЛИ Владимир Ильич олдига Влецдан камбағал деҳқоннинг ўғли батрак Андрей Христофорович Бровкин келди. Кулгили бир воқеа тарихи унинг номи билан боғлиқ. Бровкин Ленин ҳузурига... Елец Совнаркоми аъзоси ва Елец соғлиқни сақлаш халқ комиссари сифатида келган эди. Гап шундаки, революциядан кейиноқ Елецда худди марказий органларга ўхшатиб «ўз» Совнаркоми тузилган ва «ўз» наркомлари тайинланган.

Совнарком раиси қилиб камбағал деҳқоннинг ўғли Иван Никитич Горшков сайланибди, батрак Бровкин эса «наркомздрав» лавозимини эгаллабди.

Елец Совнаркоми раиси имзо чеккан Бровкин мандатини кўриб, Я. М. Свердлов ҳазил қилиб деди:

— Бизда ҳокимиятни ким бошқараётганини билолмай қолдик: Ленин ҳам — Совнарком раиси, Горшков ҳам — Совнарком раиси.

Бровкин Владимир Ильичга «ўз наркоми» ҳақида сўзлаб берганида Ленин қотиб-қотиб кулди. Ҳарқалай, Елец Совети ўзига муносиб ном қўймаган бўлса ҳам, катта иш бажариб қўйган эди. «Наркомздрав» мана шуларнинг ҳаммасидан Ленинни хабардор қилди.

Владимир Ильич унинг сўзларини диққат билан тинглади, анча-мунча саволлар берди, қисқагина хат ёзиб конвертга солди-да, Бровкинга узатди:

— Шулар ҳақида албатта газета орқали ҳикоя қилиб бериш керак. Сизнинг тажрибангиз бошқа жойларда ҳам ишни йўлга қўйиб юборишга ёрдам беради.

Ҳалиги хатда шундай ёзилганди:

30. V. 1918 йил.

МИКнинг «Известия»си редакциясига.

Хатни олиб борувчилар — Елец Совдепи вакиллари. Улар билан суҳбат қилиб, газетада босиб чиқаришингизни ниҳоятда ўтиниб сўрайман. Тартибда, маданий мулкни учётга олиш ва хўжалик юритишда, буржуазияни тугатишда ибрат бўладиган уезд».

Бровкин Кремлдан чиқиб тўғри «Известия» редакцияси томон йўл олди ва Лениннинг топшириғини адо этиб, Елец Совети иши ҳақида батафсил ёзиб берди.

Лениннинг иш кабинетини Америка ёзувчиси Жон Рид дунёда энг катта қабулхона деб таърифлаган эди. Ленинни кўргани келган қанчадан-қанча кишилар Кремлдан тўппа-тўғри «Правда», «Известия» ёки «Беднота» редакцияларига йўл олганлар! Уларнинг жуда кўпчилиги Владимир Ильич маслаҳати билан ўзларининг илк мақола ёхуд корреспонденцияларини ёзиб, сўнгра эса янги ҳаёт учун фидокор курашчилар ҳисобланган совет матбуоти активлари сафидан умрбод ўрин эгаллаганлар.

В. ЧЕРНИШЕВ.

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ҲАКИМА Зокирова чорак асрдан кўпроқ вақтдан бери пойтахтимиздаги подшипник заводида ишлаб келмоқда. Ҳозир у Ленинча меҳнат вахтасида туриб, келгуси йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Суратда: ўртоқ Ҳ. Зокирова.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ).

УЛУҒ САНА ШАРАФИГА

Чирчиқ шаҳар саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларида буюк сана — Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган социалистик мусобақа тобора қизимоқда. Барча коллективлар зиммаларига юксак мажбуриятлар олиб ишлашяпти.

Саноат корхоналарида меҳнатни илмий уюштириш планлари тобора кенг жорий қилинмоқда. Бу билан ишлаб чиқариш маданиятини яхшилаш, сермеҳнат жараёнларни енгиллаштириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштиришга муваффақ бўлиняпти. Қатор коллективлар ҳозирнинг ўзидаёқ йиллик давлат планларини бажариш арафасида турибдилар.

Социалистик мусобақада республикамиз фахри ҳисобланган корхоналар — электрохимия ва қаттиқ қотишмалар ҳамда ўтга чидамли металлар комбинатлари коллективлари юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Кимёгарлар йил бошидан бери бир меёрда ишлаш, техника қувватидан унумли фойдаланиш туфайли минерал ўғитлар ишлаб чиқариш планларини ойдан-ойга ошириб адо этишмоқда. Ўн бир ойлик маҳсулот реализация қилиш плани 102,6 процент қилиб адо этилди.

Ўтган йилнинг шу давридагига қараганда маҳсулот тайёрлаш 7,4 процент ошди, саноат ходимлари сони 1 процент камайишига қарамай меҳнат унумдорлиги 7,3 процент ортди. Коллектив эришаётган бу ютуқларга метан конверсияси, минерал ўғитлар цехи ишчилари салмоқли ҳисса қўшдилар. Улар шу кунларда келаси йил ҳисобига маҳсулот беришяпти.

Қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинати коллективи ҳам меҳнатда зафар кетидан зафар қучмоқда. Қатор янги технология процессларини жорий қилиш туфайли шу йилнинг ўн бир ойлик маҳсулот реализация қилиш топшириғи 102,3 процент бажарилди. Материаллар ва хом ашёларни тежаб-тергаб сарфлаш ҳисобига ўнларча минг сўмлик давлат маблағи иқтисод қилинди.

Комбинат цехларида ўз касбини пухта биладиган, уни ардоқлаётган ажойиб металлурглар меҳнат қилишмоқда. Аппаратчилардан Мираҳмад Марасулов, Николай Жуков, сим чўзувчилардан Маткарим Турсинматов, Турғуной Тўрахонова, силлиқловчи Лидия Каримова ва бошқа ўнлаб ишчилар шулар жумласидандир.

Улар нормаларини доим 110 процентдан ошириб адо этишмоқда ва фақат сифатли маҳсулот беришяпти. Ўзларининг бой тажрибаларини сафларига қўшилган ёш ишчиларга қунт билан ўргатиб бормоқдалар.

М. МАҲМУДОВ.

ИПАКЧИЛАР МУСОБАҚА ПЕШҚАДАМИ

Ипакчилик фабрикасининг барча цехларида В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига зарбдор меҳнат авж олган. Ҳозир бу ҳаракатга қўшилганларнинг сони 535 кишидан ошиб кетди. Шулардан 340 киши коммунистик меҳнат зарбдоридир.

Корхонадаги мавжуд 32 бригада ўзаро мусобақадош. Зарбдорлар меҳнати туфайли фабрика коллективи беш йилликнинг учинчи йилида маҳсулот ишлаб чиқариш, реализация қилиш ва унинг сифатини оширишда катта ютуқларни қўлга киритяпти.

Корхона коллективи III кварталда Ўзбекистон ССР Енгил саноати корхоналари ўртасидаги ўзаро социалистик мусобақада учинчи ўринни эгаллаб, пул мукофоти олди.

Саноат Йўлдошева раҳбарлигидаги бригада аъзолари пилла пиширишни конвейер усулида тезкорлик билан олиб боришади. Бригада сменада 7 килограмм ўрнига 8 килограммга етказиб ипак толалари тайёрламоқда.

Норма бўйича ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг 60 проценти биринчи сортга топширилиши керак. С. Йўлдошева бригадаси қўлидан чиққан маҳсулотнинг эса 80 проценти биринчи сортга қабул қилинмоқда. Фақат сифатли маҳсулот топширишнинг ўзидангина бригада бир кунда қўшимча 120 сўм самара олмоқда. Бу эса ўз навбатида ишчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширмоқда.

Шунингдек, У. Сайдазимова, Р. Жабборова, С. Зиёмова, Н. Ахтямова каби ўртоқлар бошлиқ бригадалар ҳам кунлик нормаларини доим ошириб бажариш билан бирга маҳсулотларнинг 75—83 процентини биринчи сортларга топширишмоқда.

Корхона аҳли ҳозир Ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаб, ҳар куни 172 ўрнига 180 килограммдан сифатли ипак ишлаб чиқармоқда.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

УНИВЕРСИТЕТДА ЛЕНИНЧА ЎҚИШЛАР

Тошкент Давлат университети ректорати ва партия комитети доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан қатор тадбирлар белгилаган эди. Ана шу планга мувофиқ олий ўқув юртида ленинча ўқишлар бошлаб юборилди.

Ленинча ўқишларнинг биринчи машғулоти «Ленинча миллий сиёсат амалда» деган темага бағишланди.

Туркум лекцияларни ўқиш учун лекторлар активи жалб этилди. Студентлар билан бўладиган учрашувлар ва Ильич ҳақидаги суҳбатларни ташкил этишда 200 га яқин ўқитувчи ва илмий ходим актив қатнашади.

Шунингдек, донгдор кишилар билан учрашувлар ҳам бўлиб туради.

МЕҲР

Юсуф ШОМАНСУР.

Йигирманчи йиллар Туладан
Оддий совға келмиш Ильичга.
Кўриб,
Ҳаяжонга тўламан,
Хоҳишим йўқ нари жилишга.
Оқ сочиққа тураман қараб,
Шоҳи эмас,
Тўқилган ипдан.
Суякларим кетар сирқираб,
Сочиқ узра ёзилган гапдан:
«Соғ бўл, ота!»
инда, нинада
Шу учта сўз тўқиб ёзилган.
Ёзилганмас,
бир пок сийнадан
Бир хўрсиниқ бўлиб узилган.
«Соғ, бўл, ота!»
бетоб Ленинга
Хитоб этмиш оддий рус аёл.
Шуни айтган чоғда кўнглига
Бутун дунё сиққан бемалол.
Қайин барги шилдирашию,
Оппоқ қорнинг тиниқлиги ҳам,
Революция қудратию
Келажакнинг ёруғлиги ҳам,
Ғалабанинг оғирлиги-ю,
Россиянинг енгилмаслиги,
Шум ўлимнинг оғирлигию
Ва Ильичнинг
ҳеч ўлмаслиги, —
Бари,
Бари
учта сўзда жо.
Қудрат,
Меҳр,
Илтижо.
Шу аёлнинг
шу учта сўзин
Десам агар
улуғ поэма,
Маяковский,
ҳақгўй
устозим,
Шогирдингни
бу гал
койима!

ОҚҚЎРҒОН районидаги Ломоносов номли мактабда улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Мактабда Ленин бурчаги ташкил этилди. Синфларда доҳиймиз ҳақида суҳбатлар ўтказилмоқда.

Шонли юбилей олдидан мактаб кутубхонасида китобхонлар конференцияси ўтказиш ҳам планлаштирилган. Доҳийга бағишланган асарлар бўйича алоҳида стенд ташкил этилди. Суратда: актив китобхонлардан Н. Қўзибоева, Л. Смолова ва Г. Латипова кутубхонадан Ленин ҳақидаги китобларни олмоқдалар.

В. Клоков фотоси.

Собир ака Қосимовни Тошкент шаҳрида танимайдиган, унинг номини ҳурмат билан тилга олмайдиган милиция ходими топилмайди. Собир ака ўттиз йилдирки, транспорт қатновини, кўча қоидасини тартибга солиб келмоқда. Партия ва ҳукуматимиз Собир акани Қизил Юлдуз ордени ва медаллар билан тақдирлаган. Суратда: Собир ака Қосимов кўча қоидасини тартибга солиб турибди.

А. Абалян фотоси.

ЖАМОАТЧИЛИК КАТТА ТАЯНЧИМИЗ

Бизнинг социалистик давримизда совет кишиларига кенг ҳуқуқ, эркинлик бахш этилган. Шу билан бирга меҳнаткашлар зиммасига гражданлик бурчларини аъло даражада бажариш, совет қонунчилигини кўз қорачўғидек сақлаш вазифалари юкланади. Ҳа, чиндан ҳам тартиб-интизом, юксак масъулият бўлмаган жойда ҳақиқий демократиянинг бўлиши ҳам мумкин эмас. Шунинг учун ҳам КПСС Программасида, партиямизнинг XXIII съезди қарорларида социалистик қонунчиликка қатъий риоя қилиш, унинг бузилишига сабаб бўладиган ҳар қандай тартибсизликларга қарши кескин курашиш лозимлиги алоҳида уқтириб ўтилган.

Мана, ярим асрдирки, ҳуқуқимиз ва қонунчилигимизнинг посбони бўлган милиция Ватанимиз ишига содиқ туриб, хизмат қилмоқда. Совет милицияси меҳнаткашларимизнинг ҳуқуқ ва бурчларини изчил туриб ҳимоя қилиш билан бирга совет кишиларини меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш, социалистик мулкни асраш, айниқса ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишига катта ҳисса қўшиб келмоқда.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг совет милицияси фаолиятини янада мустаҳкамлаш масалалари тўғрисида қабул қилган қарори катта сиёсий аҳамиятга эга бўлди. Бу қарорда ҳозирги даврда милиция ходимлари олдида турган вазифалар янада ёрқинроқ кўрсатиб берилди. Партия ва ҳукуматимиз милиция ходимларини жамоатчи ташкилотлар ва меҳнаткашлар коллективлари билан янада кенгроқ алоқа боғлаб, улар билан бирга жамоат тартибининг бузилишига қарши шафқатсиз кураш олиб боришга чақирди. Эндиликда социалистик қонунчиликни сақлаш, жамоат тартибини қўриқлаш ишларида халқ дружиначиларининг катта армияси милиция ходимларининг ишончли ёрдамчилари бўлиб қолдилар.

Ҳозирги вақтда область ички ишлар бошқармаси бутун кучини ва эътиборини партия-ҳукуматимизнинг ана шу кўрсатмасини амалга ошириш, кенг жамоатчи активларга таяниб, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ҳамда жиноятнинг ҳар қандай кўринишига барҳам бериш учун профилактик ишларни кучайтиришга қаратган. Жамоат тартибини бузган майда безориларни ёки рулда спиртли ичимлик ичганларни, ўз фарзанди тарбиясини унутиб қўйган кишиларни, ўз иш жойларида, яшайдиган маҳаллаларида, жамоат жойларида, клубларда муҳокама қилиш тартиблари кенг қўлланилмоқда. Қонун ва тартибларни бузувчиларга нисбатан ана шундай муносабатда бўлиш, уларни жамоат олдида муҳокама қилиш жамоат тартибини сақлаш ва қонунчиликни қўриқлаш ишида, шунингдек шу йиғинда қатнашган кишиларнинг онгида яхши, ижобий таассурот қолишига имкон бермоқда. Бундай жамоат муҳокамасига ташлаш совет қонунчилигини қўриқлашда катта тарбиявий роль ўйнамоқда.

Областимизда ҳуқуқ ва тартиб қоидани сақлаш ва қўриқлаш соҳасида милициямизнинг актив таянчлари бўлган кўнгилли халқ дружиначилари, ўртоқлик судлари, маҳалла ва мактаблардаги доимий совет аъзолари ҳам катта ҳисса қўшишмоқда. Ҳозирги кунда милиция ходимлари билан бир сафда 20 мингдан ортиқ халқ дружиначилари областимизда жамоат тартибини сақлашдек масъулиятли вазифани адо этмоқда. Областимиздаги кўпгина саноат корхоналарида, колхозларда, совхозларда ва аҳоли яшайдиган массивларда 450 га яқин ўртоқлик судлари ташкил қилинган. Ана шу жамоатчи активларимиз жойларда меҳнаткашларнинг ҳуқуқ ва бурчларини қўриқлаб, социалистик қонунчиликнинг бузилишига йўл қўймаслик учун доимо сергак турищибди.

Айниқса Янгийўл, Ангрен, Бекобод, Оржоникидзе, Оққўрғон шаҳар ва район ички ишлар бўлимлари коллективи жамоатчи активлар билан кенг алоқа боғлаган. Ана шу туфайли ҳам юқоридаги шаҳар ва районларда жамоат тартибини бузиш ҳоллари кейинги вақтда анча камайди.

Шуни ҳам айтиш керакки, милиция ходимлари ўз иш фаолиятлари давомида турли фикр, турли ахлоқ ва турли характерга эга бўлган кишилар билан учрашишга, улар билан суҳбат қуришга тўғри келади. Демак улар ўзларининг профессионал билимларини, умумий таълим ва маданий савияларини тинмай ошириб боришлари керак. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин социалистик қонунчиликнинг бузилишига қарши маданий равишда курашишни ўрганиш керак, деб уқтирган эди. Бу эса кишилар ўртасида милиция обрўсини ошириб боришнинг бирдан-бир шартларидан биридир.

Область ички ишлар бошқармаси ўз иш фаолиятини партия ва ҳукуматимизнинг қарори асосида такомиллаштириб, қонунчиликни сергак туриб қўриқлаш билан бирга, кенг жамоатчиликка таяниб, жамоат тартибини бундан кейин ҳам мустаҳкамлаб боради.

М. ШЕРАЛИЕВ,
область ички ишлар бошқармасининг бошлиғи.

ҚОРАҚАЛПОҚ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЛДИДАН

НЕВА

Хўжабек СЕИТОВ

Қирғоғинг гранит билан
қопланган,
Сувинг ярқирайди кўк бахмал
симон...
Нева сен — улуғвор, азим
дарёсан,
Мана биз сен билан учрашдик
буон!
Бу кунни ўйлардим кўп йилдан
буён,
Бўларди тушимда бари
намоён —
От устида у мис чавандози
ҳам,
Кўкдаги фабрика дуд парвози
ҳам.
Сузиб ўтганида ғарбга
булутлар,
Шарққа тўшаларди соялар
ундан,
Қачонлардир Пушкин қалами
билан
Бунда кўп сатрлар ёзиб
қолдирган.
Акс этиб кўп узоқ ўтмиш
ишлари,
Куйлаган рус халқин
мардлигин у вақт.
«Эркинлик» бўлганди у замон
узоқ —
«Сибирь конларнинг остида»
фақат...
Мен мовий тўлқинлар мавжига
боқдим,
(Қирмизи якорни шафақ
туширди),
Қўққисдан оғир жанг, уруш
йиллари,
Шу маҳал жонланиб, ўйда
кўринди.
Шунда мен солдатдек,
ленинградлик—
Фарзанддек юрдим ёв
ҳалқаси томон.
Тўпларнинг наъраси ичидан,
жангдан
Ғалаба юзига қарадим шуон.
У бўлса ярқираб, мени
имларди:
Ҳақ жангда сиз билан бирга
мен, дерди.
Шафақ сўниб аста, чўкар эди
тун,
Еру кўк бир хилда бўлди
чароғон.
Репродуктордан бўлса бахтли
давримиз
Ҳақида қўшиқлар янграрди
чунон.
Нева! Сендек гўзал дарё
топилмас,
Ҳеч ерда, бошқа бир ўлкада
ҳеч вақт,
Нева, тўлқинланиб сенга
боқаман,
Ўғлинг, Қорақалпоқ шоири
хушвақт.

НАЗАРМАТ таржимаси.

ИССИҚ КЎЛ

Айланаңг тоғ, ёқанг яйлов
иссиқ кўл,
Дам олмоққа ёприлиб келар эл.
Қор эригач тоғда булоқ
шарқирар,
Баданларни яйратади салқин
ел.
Тол тагида қайнар иссиқ
булоқлар,
Булоқ ичра ўйноқлайди
балиқлар,
Мовий сувда сузиб оппоқ ғоз,
ўрдак,
Иссиқ қўлга яна ҳусн
бағишлар.
Кўпдир бунда сувнинг ранги,
хислати,
Тонг саҳарда тоғ тусига киради.
Кумуш каби ярқирайди
чошгоҳда,
Оқшомда сув зангор тўлқин
уради.
Сув қаърига тушгач офтоб
шуъласи
Кўринади минг хил бўёқ
жилваси.
Коинотга ҳусн берган, ранг
берган
Қуёш асли, рассомларнинг
устаси.

Юсуф ШОМАНСУР
таржимаси.

АРЧАЛАРНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАНГ

Янги йил кириб келишига ҳам оз вақт қолди.

Ҳамма жойда байрам тараддуди. Кишилар байрам совғаларни харид қилишмоқда. Клубларда, мактабларда, пионер уйларида, маданият саройларида, болалар боғчаларида, ташкилот ва муассасаларда янги йил арчалари безатилмоқда.

Янги йилни чиройли қилиб безатилган арчасиз тасаввур этиш қийин. Лекин, айрим кезларда арчаларни безаш пайтида ёнғинга қарши қоидаларга риоя қилмаслик туфайли кўнгилсиз ҳодисалар юз беряпти.

Шу йил январь ойида содир бўлган бир воқеани эслаб ўтмоқчиман. Тошкентдаги 3-автокомбинат клубида, ўйин-кулги пайтида арчага ўт кетди. Гарчанд ёнғин унчалик катта зарар келтирмаган бўлсада, болаларни қаттиқ чўчитди, катталарни ҳаяжонга солди, кишиларнинг байрам кайфиятини бузди. Агар арча ёнғинга қарши қоидага риоя қилиниб безатилганда, бундай ҳодиса юз бермаган бўларди.

Маълумки, арчаларни безашда турли-туман ўйинчоқлардан фойдаланилади. Бу ўйинчоқларнинг кўпи шишалардан тайёрланган бўлиб, ёнғин учун хавфли эмас. Лекин, картондан ишланадиган бошқа ўйинчоқлар эса тез ёнувчан ҳисобланади.

Бундан ташқари, кўп жойларда Қорбобони пахтадан ясашади, арча тагини ҳам пахта билан безашади. Ваҳоланки, пахта ниҳоятда тез ўт олувчанлигини унутиб қўйишади.

Янги йил арчаларини ёнғинга қарши қоидаларга риоя қилган ҳолда безатайлик. Ана шундагина байрам кўнгилсиз ҳодисаларсиз, қизиқарли ва мароқли ўтади.

Э. АЛИЕВ.

„НИКОЛАЙ ТИХОНОВ ВА ШАРҚ"

Атоқли совет адиби, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Тихонов ўзбек совет адабиётининг жонкуярларидан биридир.

Яқинда «Николай Тихонов ва Шарқ» номли китобча нашр этилди. Тошкент шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институти ва Октябрь район халқ маорифи бўлими ўқув-методик кабинети томонидан нашр этилган бу китобча 3-музика мактаб-интернатининг ўқитувчиси А. Супаницкий қаламига мансубдир.

Ўқитувчи атоқли шоир билан кўпдан бери хат орқали алоқада бўлиб келмоқда. Китобда ана шу мактублар ҳам кенг ўрин олган.

СПОРТ

ЯНГИ ЙИЛ ТЕРМА КОМАНДАСИ

СССР футбол терма командасининг старший тренери Г. Качалин яна еттита футболчини танлаб олди. Булар «А» класси командалари сафида яқиндан бери қатнаша бошлаган лаёқатли футболчилардир. Тбилисининг «Динамо» командаси ўйинчиси Р Дзодзуашвили, «Черноморец» коллективи аъзоси В. Лисенко, пойтахт динамочилари В. Смирнов, В. Зиков, минсклик В. Сахаров, спартакчи Н. Кисилев ва Москванинг «Торпедо» ўйинчиси А. Чумаковлар терма командага қабул қилинди.

СССР футбол терма командаси 1969 йили жами 20 га яқин ўйин ўтказади. Буларнинг иккитасини ўз клубларимиз, 14 таси чет эл терма ва миллий коллективлари билан бўлади. Шунингдек совет футболчилари янги йилда жаҳон чемпионатининг тўртта саралаш матчини ҳам ўтказишади. 27 июнда ГДР командаси билан, 6 августда Швеция футболчилари билан, 24 сентябрда Югославия терма командаси билан ўртоқлик учрашувлари бўлади. Жаҳон чемпионатининг саралаш учрашувлари эса қуйидаги муддатларга белгиланган: Шимолий Ирландия билан Белфастида 10-сентябрда, Москвада эса 22 октябрда куч синашилади. Туркия командаси билан биринчи ўйин 15 октябрда Москвада, жавоб матчи эса 16-ноябрда Стамбулда бўлади.

Терма командага номзодлар биринчи февралда Сухумига тўпланишиб, машқларни бошлаб юборишади. Февраль ойининг ўрталарида эса Жанубий Америка бўйлаб сафарга жўнашади. Бу сафарга қуйидаги футболчилар боради: Пшеничников, Дегтерев, Кириченко, Пономарев, Шестернев, Капличний, Дзодзуашвили, Хурцилава, Метревели, Смирнов, Лисенко, Янец, Чумаков, Гершкович, Мунтян, Бишовец Пузач, Хмельницкий, Сахаров, Кисилев, Есьнов, Абдураимов.

ДИНАМОЧИЛАР ҒАЛАБАСИ, АРМИЯЧИЛАР КУБОГИ

Олмаотада оғир атлетикачилар ўртасида ўтказилган команда биринчилиги мусобақалари тугади. Динамочилар ғалаба қозониб, фахрли ўринни эгаллашган бўлсада, Кубок армиячиларга тегди. Биринчилик низомига кўра умумий ўрин катталар ва ўсмирлар натижаларини қўшиб ҳисобга олинди.

Бунда «Буревестник» студентлар кўнгилли жамияти терма командаси сафида қатнашган тошкентлик Эркин Каримов ҳам бор эди. Маълумки, Э Каримов ўз вазнида мамлакатнинг энг кучли полвонларидан саналади. СССР чемпиони ҳам бўлган. Бу гал ҳам ғалаба қозонди. Лекин кўрсатган натижаси унчалик юксак эмас. У уч курашда жами 360 килограмм штангани кўтарди.

Ленинграднинг «Локомотив» командаси аъзоси Борис Селицкий 487,5 килограмм штангани кўтариб, жаҳоннинг янги рекордини ўрнатди.

ФУТБОЛ ХАБАРЛАРИ

Москванинг «Торпедо» футболчилари Германия Федератив Республикасида биринчи халқаро ўртоқлик учрашувини «ФК Сарбрюккен» командаси билан ўтказдилар ва 1:0 ҳисобида ғалаба қозонишди. Тўпни 37-минутда Линев киритди.

Бўлажак жаҳон чемпионати эгалари бўлган Мексика терма командаси ўтган жаҳон чемпионатининг кумуш совриндори ГФР футболчилари билан учрашди. Ўйин 0:0 ҳисобида дуранг бўлиб тугади.

ПАРАМАРИБО. Суринама терма командаси жаҳон чемпионати саралаш учрашувида Сальвадор футболчиларини 4:1 ҳисобида мағлубиятга учратди. Лекин бу мағлубият Сальвадор футболчилари учун аҳамиятсиз эди. Чунки, улар бу ўйинга қадар группа ғолиби бўлиб, финалга йўлланма олишган эди.

ОЛТИН ФОНД

«Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат халқ кутубхонаси ўзининг чинакам нодир хазинасига эга, — деб ёзган эди атоқли совет адиби Мариэтта Шагинян. — Энг муҳими, бу олтин фонд билим манбаи бўлган китобни севиб эъзозловчи кишилар қўлига топшириб қўйилган...»

Адиб ҳақ гапни айтган эди. Чиндан ҳам кутубхонанинг нодир ва камёб китоблар сектори олтин фондга айланиб қолди.

Бу сектор 1918 йилда ташкил топди. Унинг фондида, дастлаб 2.200 жилд китоб бор эди. Ҳозир эса нодир асарларнинг сони олти минг нусхадан ортиб кетди.

Бу ерда улуғ рус олими Ломоносов ўқиган арифметика китобидан тортиб, Пушкин, Чернишевский каби улкан сўз санъаткорларининг дастхат ёзиб қолдирган асарлари билан ҳам танишишингиз мумкин.

Бош библиограф Е. Киткович бу билим хазинаси бисотидаги адабиётларнинг ҳаммасини беш қўлдек билади, нодир асарларнинг номларини бирма-бир санайди, уларнинг мазмуни ҳақида қисқача сўзлаб беради.

— Қай куни ноёб бир китоб билан танишиб чиқишга тўғри келди, — дейди бош библиограф. — Уни ўзбек китобхони яхши билади. Мен айтаётган бу китоб «Шайбонийнома» асарининг немисча нашридир. Немис китобхонлари ўзбек классик шоири Муҳаммад Солиҳнинг бу машҳур асарини 1885 йилдаёқ ўз она тилларида ўқишга муваффақ бўлган эканлар.

Суҳбатдошимиз ўша китобни бизга узатди. Унинг муқовасидан тортиб, ички саҳифаларигача зарҳал бўёқлар билан безатилганди.

— Асарнинг немис тилига таржима қилинишининг ўз тарихи бор, — дея тушунтирди суҳбатдошимиз. — Венгрия Академияси Ўрта Осиё халқлари тарихини ўрганишга катта қизиқиш билан қараган. Академия ўз аъзоларидан бири Вамберини 1863 йилда Ўрта Осиёга саёҳатга юборади. Олим ўлканинг иқлими, халқларининг урф-одатларини ўрганди. Бу ҳақда ўзининг «Саёҳатнома»сини ёзди.

Вамбери Ўрта Осиё халқларининг тилини ўрганишга алоҳида аҳамият берди. Шу изланиш натижаси ўлароқ кейинчалик унинг «Лейпциг шаҳрида чиғатой тилини ўрганиш» деган асари майдонга келди. Орадан уч йил ўтгач, унинг «Турквенгер қиёсий луғати» босилиб чиқди. Шундан сўнг А. Вамбери ўзбек шоири Муҳаммад Солиҳнинг «Шайбонийнома» номли асарини немис тилига таржима қилди. Қўлингиздаги бу китоб ана шу немисча нашрнинг бир нусхаси. Бу асар кутубхонамизнинг камёб китобларидан саналади.

Унда таржимоннинг қисқача дастхати ҳам бор эди. Ўзбек тилида ёзилган бу дастхат «Руслар томонидан ташкил этилган Тошкент ўқитувчилар семинарияси кутубхонасига совға» деган жумладан иборат. Демак, бу ягона нусха А. Вамбери томонидан кутубхонага армуғон қилинган экан.

Китобдаги шеърлар бир вақтнинг ўзида ҳам ўзбек тилида, ҳам немис тилида ёнма-ён берилган.

Асар немис китобхонларига жуда маъқул бўлганлигини А. Вамбери ўзининг «Ўрта Осиё очерклари» китобида алоҳида эслатиб ўтган.

Ўрта Осиёни ўрганишга бағишланган нодир тарихий асарлардан яна бири «Оренбург топографияси» номли китобдир. 1762 йилда Петербургда босилиб чиққан мазкур асар муаллифи П. Ричков Ўрта Осиёнинг географик ҳолатини пухта ўрганган жаҳонгашта сайёҳлардан бири бўлган. Ана шу мазмунли асари учун 1759 йилда уни Россия Фанлар академиясининг мухбир аъзоси қилиб сайлашди.

— Ўйлайманки, мана бу ўзбекча календарь ҳам матбаачилигимиз тарихида алоҳида аҳамият касб этади, — дейди бош библиограф қўлидаги китобчага эътиборимизни қаратаркан, — ўзбек тилида биринчи марта нашр этилган календарь бу!

Китобни кўздан кечирамиз. «1872 йил календари» деб номланган эди у. Китоб титулида эса мазкур календарь Иброҳимов фамилияли киши томонидан тузилганлиги маълум қилинганди.

— Бу календарни ўзбек матбаачилигининг камёб намунаси деса ҳам бўлади. Бор-йўғи 500 нусхада босилган. Унда 1872 йилда нишонланган тарихий саналар тўғрисида анчагина бой материаллар бор.

Сектор жовонларидаги бу хил китобларнинг ўзи бир дунё. Улар кутубхонанинг нодир коллекциясига айланиб қолди. Улар олтин фонд сифатида эъзозлаб сақланади. Адиба Мариэтта Шагинян айтганидек, бу хазина ўз касб-корини жон дилидан севувчи, эрта-кеч тиним билмай китобхонлар хизматида бўлаётган кутубхоначилар қўлида. Улардан олиму тарихчи, шоиру санъаткор, археологу студент — ҳамма-ҳамма баҳраманд бўлмоқда.

Бу фонд билан ўзбек халқи фахрланса арзийди.

А. АЛИЕВ.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

МОСКВА ЦИРКИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

Малежда айиқ ўргатувчи Иван Анисимов.

Литванинг «Вильнюс» цирки коллективи гастролларини тугатиши билан Москва цирки усталари пойтахтимизда томошаларини бошлаб юборишди. Машҳур коллектив Ватанимизнинг турли шаҳарларида бўлган, чет элларда ажойиб маҳорати билан донг таратган.

«Шапито» цирки биносида кўрсатилаётган томошалар тошкентликларга жуда манзур бўлмоқда. Улар ҳаво гимнастикачилари П. Феррони, А. Қаюмов, Л. Агдгашвилиларнинг эпчилликларига қойил қолишмоқда.

Аренада акробатлар, эксцентриклар, акробатчи,— вольтежерлар, таёқ эквибилистлари ижро этган ҳар бир номер олқишлар билан қарши олиняпти. Ит ўргатувчи Элла Левицкая, Москва цирки коллективи сафида гастролда ҳамкорлик қилаётган шимолий Осетия чавандозларининг чиқишлари ҳам қизиқарли.

Томоша давомида Ўзбекистон ССР халқ артисти, қизиқчи Акром Юсупов, комик масхарабозлар П. Папсик, А. Рахштейн, В. Суворов, К. Болтаевлар ўткир сатира остида жамиятимизда учраётган камчиликларни фош этадилар. Иван Анисимов ўргатган айиқлар ажойиб номерлар бажаряпти.

Т. ЮСУПОВ,
Ю. ЗИЯЕВ.

Ўзбекистон ССР халқ артисти Акром Юсупов машҳур масхарабоз П. Ульянов билан.

А. Палехов фотолари.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.15 — **Қўғирчоқ фильм** (болалар учун), 18.20 — **Ўзбек диёрининг милицияси,** 18.50 — **Реклама ва эълонлар.**

Ўзбек тилида: 19.00 — **Ленин кутубхонаси,** 19.15 — **Сиҳат-саломатлик.**

20.05 — **Тоҳир ва Зуҳра** (бадиий фильм, рус тилида), 21.30 — **Теленгиликлар,** 21.50 — **Ез ёмғири** (телевизион театр).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 18.00 — **Янги йил эшик қоқмоқда** (болалар учун), 18.25 — **Теленгиликлар,** 18.35 — **Ўзбекфильм — 68.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/XII да **Аяжонларим,** 27/XII да **Замон драмаси.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/XII да **Жон қизлар,** 27/XII да **Бағри тош.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Янги программа. Москва цирки артистларининг гастроллари.** Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Орамизда Москва — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ДРУЖБА», (кундуз ва кечқурун).

Грек Зорба — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Муҳаббатнинг уч туни — «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Геленкадан қандай қутилиш керак? — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ҳаводаги саргузаштлар — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 8 яримда).

Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

27, 28 декабрда

М. Қориёқубов номидаги ўзбек Давлат филармонияси ва эстрада артистларининг

КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССР халқ артисти Қундуз МИРКАРИМОВА,

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар Олмахон ҲАЙИТОВА, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ,

VI Жаҳон фестивалининг лауреати Отамурод ҲОЖИЕВ ва бошқалар қатнашадилар.

Программани Бутуниттифоқ театрлар фестивалининг лауреати Зайтуна ТОЖИБОЕВА олиб боради.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида соат 12 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

ҳар куни

МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

Томошалар шанба кунлари соат 3 ва кеч 8 да, якшанба кунлари кундуз 12, 3 ва кеч 8 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ

Янги йил арчаларида, пахта, дока ва бошқа тезда ёниб кетадиган костюмларни ўтга қарши шимдириш кераклигини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

ва лозим деб топади.

Материалларни шимдириш учун алоҳида пакетлар «Радость» магазинида сотилади.

Ш. Руставели кўчаси (7, 9, 11, 14, 15 трамвайнинг «Маломирабадская» бекати).

РЕСПУБЛИКА «УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» БИРЛАШМАСИ БАЗАСИГА

иқтисодчи, омбор мудири, омборчилар, товаршунослар, база аппарати инженерлари, радиотелефон алоқаси техниклари, слесарь-сантехниклар, электр монтёрлари, омборларда сортга ажратувчилар, катта бухгалтерлар, бухгалтерлар, электр-газ пайвандчилар, автогараж диспетчери, автогараж катта механиги, кран машинисти, кранлар мастер-механиги

КЕРАК

Шаҳар марказидан иш жойигача база транспорти қатнайди.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Жарқўрғон кўчаси, 43-уй, кадрлар бўлими (15, 26, 50-автобусларнинг «Завод СТО» бекати).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ 1988.
ИНДЕКС — 6469.
Р. 09047.